КПСС МК ПЛЕНУМИ ШАРАФИГА

РЕСПУБЛИКАМИЗ 3 МИЛЛИОН 100 МИНГ ТОННА ПАХТА ТАЙЁРЛАДИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

6-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 234 (1496)
27 НОЯБРЬ
ЖУМА
1959 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Республикамизнинг колхоз ва совхозлари она-Ватанга **3.100.000 тонна** пахта сотиб, қўшимча олган мажбуриятларини ҳам шараф билан бажардилар.

Пахтакор ва механизатор ўртоқлар! Қолган ҳосилни ҳам қисқа муддат ичида йиғиб-териб олиш билан бирга келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин тайёрлаб, шудгорлашни кенг авж олдириб юборайлик!

ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИДА ЭЛЕКТР ҚУВВАТИДАН РАЦИОНАЛ ФОЙДАЛАНИШ ТЎҒРИСИДА

Партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларига, саноат ва транспорт корхоналарининг, қурилишларнинг, колхоз ва совхозларнинг, илмий текшириш ва лойиҳалаш институтларининг, конструкторлик бюроларининг, маданий-маиший муассасалар, халқ хўжалиги кенгашлари, министрликлар ва бошқармаларнинг меҳнаткашларига

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг

ХАТИ

Ўртоқлар!

Техникани тўхтовсиз тараққий эттириш етти йиллик планни бажаришнинг энг муҳим шартидир. Халқ хўжалигини электрлаштириш техникани тараққий эттиришнинг асосини ташкил этади. Электрлаштиришни янада кенгайтирмасдан туриб, комплекс механизация ва автоматизацияни янада амалга ошириш, меҳнат унумдорлигининг кескин суратда оширилишига эришиш мумкин эмас. Улуғ йўлбошчимиз ва устозимиз В. И. Ленин янги ижтимоий тузумнинг ғалабаси учун электрлаштириш иши ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканлигини уқтирган эди. У: «Коммунизм—Совет ҳокимияти ва бунинг устига бутун мамлакатни электрлаштириш демакдир», деб айтган эди.

Коммунистик партиянинг оғир индустрияни устун даражада ривожлантириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиши туфайли СССРда кучли энергетика базаси вужудга келтирилди. Бу энергетика базаси халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида электр билан қуроллантириш даражасини ва меҳнат унумдорлигини тез суръатлар билан оширишга, аҳолининг электр қувватига бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондиришга имкон бермоқда.

Ҳозирдаёқ бизнинг мамлакатимиз электр қуввати ишлаб чиқариш жиҳатидан Европада биринчи ўринга ва жаҳонда иккинчи ўринга чиқди. Ҳозирги вақтда СССР да Англия билан Ғарбий Германияни қўшиб олганда улардагига нисбатан кўпроқ электр қуввати ишлаб чиқарилмоқда. Саноатимизда электрометаллургия ва электрокимё каби кўп энергия сарфланадиган ишлаб чиқариш тез ривожлантирилмоқда, металларни аланга билан қизитиш ўрнига индукцион электр қуввати билан қизитиш, механик усулда ишлаш ўрнига электр қуввати билан ишлаш қўлланилмоқда. Электросварка кенг жорий қилинмоқда. Транспортда паровозлар тобора кўпроқ электровозлар билан алмаштирилмоқда.

Совет Иттифоқи улуғ Лениннинг мамлакатни ёппасига электрлаштириш тўғрисидаги идеясини амалга оширишнинг ҳал қилувчи даврига қадам қўйди. Етти йиллик планда электростанциялар қувватини икки баравардан зиёд кўпайтириш ва электр қуввати ишлаб чиқаришни йилига 500—520 миллиард киловатт-соатга етказиш кўзда тутилган. Саноатни янада электрлаштириш билан бирга, тахминан 20 минг километр узунликда темир йўллар, шунингдек ҳамма совхозлар, колхозлар ва ишчи посёлкалари электрлаштирилади. Бу программани амалга ошириш йўлида миллион-миллион совет кишилари зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Шундай қилиб, халқ хўжалигининг барча тармоқларини ҳамда шаҳар ва қишлоқ аҳолисининг электр қувватига бўлган эҳтиёжларини қондиришни янада яхшилаш таъминланмоқда.

Аммо, мамлакатнинг электр қувватига ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун энергетика қувватларини кўпайтириш билан бир вақтда, электрлаштиришни ривожлантиришга сарф қилинган меҳнат ва маблағларнинг энг кўп натижа беришига ҳам эришиш зарурдир. Саноатда, темир йўлда ва шаҳар транспортида, коммунал маиший корхоналарда, саноат ва жамоат биноларини, кўчаларни, майдонларни, уй-жой биноларини ёритишда ҳар бир киловатт-соат электр қувватидан рационал фойдаланилишини таъминлаш керак. Халқ хўжалигида ва маиший эҳтиёжлар учун электр қувватининг тежаб-тергаб сарфланишини ташкил қилиш ғоят катта умумдавлат аҳамиятига эга бўлган вазифа бўлиб қолиши лозим.

Бизнинг мамлакатимизда электр қувватининг лоақал бир процентини тежаш нима демакдир? Бу — йилига 2,6 миллиард киловатт-соат электр қувватини тежаш демакдир. Шу миқдордаги электр қувватини ишлаб чиқариш учун ёқилғи электростанциялари қарийб 1 миллион тонна юқори калорияли кўмир сарф қиладилар. Агар ана шу тежалган электр қуввати ишга солинса, унинг ёрдами билан 130 миллион тонна кўмир ёки 40 миллион тонна нефть чиқариш, глинозёмдан 125 минг тонна алюминий ҳосил қилиш мумкин бўлади.

Халқ хўжалиги кенгашлари ва корхона коллективлари электр қувватини тежаб-тергаб сарфлашда яхши натижаларга эришаётганликларини кўрсатувчи кўпгина мисоллар бор. Ленинграддаги Киров заводида, Москва областидаги «Электросталь» заводида ва Запорожьедаги абразив заводида 1959 йилнинг биринчи ярмида ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш, машина-ускуналардан тўғри фойдаланиш, нобудгарчиликларни камайтириш ҳисобига қарийб 23 миллион киловатт-соат электр қуввати тежалган. Жанубий Урал темир йўлининг ходимлари шу вақт ичида электр поездларни ҳайдашнинг рационал режимини жорий қилиш натижасида 35,5 миллион киловатт-соат электр қуввати тежаганлар.

Шу билан бирга, КПСС Марказий Комитети ихтиёрида шундай маълумотлар борки, улар электр қувватидан самарали фойдаланиш масалаларига ҳамма жойда ҳам лозим даражада эътибор берилмаётганлигини кўрсатади. Халқ хўжалиги кенгашларининг, министрликлар ва бошқармаларнинг кўпгина корхоналарида электр қуввати хўжасизлик билан сарфланмоқда, кўп электр қуввати ўринсиз сарфланмоқда.

Шуни эътироф этиш керакки, кейинги вақтда хўжалик, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари электр қувватини тежаш учун курашни сусайтириб юбордилар. Кейинги йилларда халқ хўжалигини электр қуввати билан таъминлашнинг яхшиланганлиги айрим ходимларда электр қувватини исроф қилиш фактларига бепарво қараш ва тоқат қилиб туриш кайфиятларини туғдирди. Улар электр қувватини нобуд қилиш — кўмир, нефть ва газнинг беҳуда ёниб кетиши билан баравар эканлигини ҳисобга олмайдилар.

Технология режимларига риоя қилмаслик, машина ва ускуналарнинг иш билан етарлик таъминланмаганлиги ва бекорга ишлаб туриши, агрегатларнинг, установкаларнинг ва айниқса коммуникацияларнинг тузук ҳолда бўлмаслиги натижасида саноат ва транспортда унумсиз сарфланадиган электр қувватининг йилига тахминан 11 миллиард киловатт-соатга етаётганлиги мутлақо йўл қўйиб бўлмайдиган ҳолдир. Бошқача айтганда, бекорга сарф қилинаётган электр қувватининг миқдори В. И. Ленин номидаги Волга ГЭСи сингари кучли электростанциянинг бир йилда ишлаб чиқарадиган электр қуввати миқдоридан ортиқдир.

Челябинск Халқ хўжалиги кенгашига қарашли Урал автомобиль заводидаги электротермик ишлаб чиқаришида йилига қарийб 1 миллион киловатт-соат электр қуввати ошиқча сарфланмоқда. Бу ерда эритиш технологияси систематик суратда бузилмоқда, электр печлар иш билан тўла таъминланмаган ҳолда техника жиҳатидан қониқарсиз ҳолатда сақланмоқда. Бошқа халқ хўжалиги кенгашларининг бир қанча корхоналарида ҳам худди шундай аҳвол рўй бермоқда, бунинг натижасида электр печлардан фойдаланишда йил сайин 2 миллиард киловатт-соатга яқин электр қуввати нобуд бўлмоқда.

«Тулауголь» комбинатининг шахталарида бўш вагонлар ўз вақтида етказиб берилмаганлиги натижасида кўмирни қўшимча суратда отвалларддан бункерларга ва вагонларга ортиш учун бир кварталда 4 миллион киловатт-соат электр қуввати унумсиз сарф қилинмоқда.

Кўпгина корхоналарда сиқиқ ҳаво ишлаб чиқариш учун истеъмол қилинадиган электр қуввати анча ошиқча сарф қилинмоқда. Масалан, Кемерово Халқ хўжалиги кенгашига қарашли «Кузбассэлектромотор» заводи, Харьков трактор заводи ана шулар жумласидан бўлиб, буларда сиқиқ ҳавонинг нобудгарчилиги 25—30 процентгача етмоқда.

Электростанцияларнинг ўз ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун жуда кўп электр қуввати сарфланмоқда. 1958 йилда ёқилғи электростанциялари ўзлари ишлаб чиқарган электр қувватининг қарийб 8 процентини ўз эҳтиёжлари учун сарфлаганлар, Рига, Дорогобуж ва бошқа баъзи электростанциялар эса электр қувватининг 12—13 процентини ўз эҳтиёжлари учун сарфлаганлар.

Электр тармоқлари хўжалигини ривожлантиришдаги қолоқлик сабабли ва ундан фойдаланишдаги жиддий камчиликлар натижасида тармоқларда ошиқча сарфланадиган электр қувватининг миқдори йилига 1 миллиард киловатт-соатга етмоқда. Ростов, Калининград, Одесса ва бошқа баъзи энергетика системаларининг электр линияларида ва айниқса электр қувватини тақсимлаш тармоқларида йўл қўйиладиган нормалардан ташқари кўп электр қуввати нобуд бўлмоқда. Кўпгина корхоналарнинг ички электр тармоқлари қониқарсиз аҳволда бўлганлиги ҳам электр қувватининг анча нобуд бўлишига олиб келмоқда.

Ёритиш мақсадлари учун сарф қилинадиган электр қувватидан қандай фойдаланилмоқда?

Мутахассисларнинг қилган ҳисобларига кўра, электр билан ёритиш тармоқларида йил сайин 7 миллиард киловатт-соатдан ортиқ электр қуввати беҳуда сарфланмоқда. Бунинг сабаби шуки, бизда электр билан ёритишнинг мукаммал бўлмаган схемалари қўлланилмоқда, ёритиш ускуналари қониқарсиз аҳволда сақланмоқда, ёруғлик манбаларининг ва ёруғлик техника арматурасининг техник даражаси паст бўлиб келмоқда, тежамли газоразрядли электр лампалар етарлик ишлаб чиқарилмаётир ва, ниҳоят, табиий ёритиш имкониятларидан ёмон фойдаланилмоқда. Шуни айтиб ўтиш кифояки, айрим фабрика ва заводларда деразалар, девор ва шипларнинг қурум ва чанг босиб ифлосланганлиги натижасида ҳатто кундуз кунлари ҳам электр ёруғлигида иш олиб борилмоқда.

Шаҳарлардаги кўчаларни электр билан ёритиш одатда эҳтиёжга қараб тартибга солинмайди, тежамли бўлмаган чироқларнинг нурлари юқорига томон шунчалик кўп тарқалиб кетадики, кечалари шаҳарлар устида чироқларнинг жуда катта шуъласи пайдо бўлади. Ана шу фойдасиз шуълаларга миллионлаб киловатт-соат электр қуввати сарфланмоқда. Бу эса, киши меҳнатининг беҳуда куйиб кетиши демакдир.

Коммунистик партия социалистик қурилишнинг ҳамма босқичларида меҳнатни, моддий ва пул маблағларини тежаш масалаларига ғоят катта аҳамият бериб келди, хўжасизлик, исрофгарчилик, халқ мулкига бепарво қараш — бизнинг ижтимоий тузумимизга ёт бўлган ҳоллар эканлигини қайта-қайта кўрсатиб келди. Шунинг учун ҳам электр қувватини тежаб-тергаб сарфлаш учун қатъий курашни авж олдириш, меҳнаткашларни халқ хўжалигининг ҳар бир тармоғида, ҳар бир корхонада ва ишлаб чиқариш участкасида, темир йўл ва шаҳар транспортида, қурилишларда ва рўзғорда электр қувватидан рационал фойдаланишни таъминлашга сафарбар қилиш барча партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг энг зарур вазифаси бўлиб қолиши лозим.

Энг муҳими — бу вазифани тўғри тушуниб олишдир. Гап электр қувватини ўринли истеъмол қилишни камайтириш ҳақида бораётгани йўқ. Халқ хўжалигини электрлаштириш, ишлаб чиқариш ҳажмини ва меҳнат унумдорлигини оширишнинг етти йиллик планда белгиланган суръатлари тобора кўпроқ электр қувватини талаб қилади. Бу электр қуввати берилади ҳам. Ёлғиз 1960 йилнинг ўзидагина саноатдаги меҳнатни электр билан қуроллантириш даражаси 8 процент ўсади.

Етти йилликда халқимизнинг маданий-маиший шароитини яхшилайдиган электр ва радиотехника асбоблари ва аппаратлари ишлаб чиқариш анча кўпайтирилади. Мамлакатда киноустановкалари сонини 118-120 мингтага етказиш, тахминан 100 та янги телевидение марказлари ва станциялари қуриш кўзда тутилади. Аҳолига ўтган етти йилликдагига нисбатан 1,8 баравар кўпроқ радиоприёмник ва радиолалар, 4,6 баравар кўпроқ телевизорлар, 5,8 баравар кўпроқ холодильниклар, 9,1 баравар кўпроқ кир ювиш машиналари ва асбоблари сотилади. Шу муносабат билан маиший эҳтиёжлар учун электр қуввати истеъмол қилиш миллиард-миллиард киловатт-соат кўпаяди.

Партия халқ манфаатларини кўзлаб иш кўрмоқда, халқ хўжалигининг ва совет кишиларининг электр қувватига бўлган хилма-хил эҳтиёжларини тўлароқ қондириш, электр қувватини тезроқ ва ҳамма жойда жорий қилиш учун ҳамма чорани кўриб келмоқда ва бундан кейин ҳам шундай қилади. Лекин биз электр қувватини оқилона, тежаб-тергаб, ҳақиқатан пухталик билан сарф қилишимиз лозим. Саноат корхоналарида, қурилишларда, транспортда электр қувватидан фойдаланишни тегишинча тартибга солиш, электр қувватининг нобуд қилинишига хотима бериш чораларини кўриш зарур. Аввало, ишлаб чиқаришда технология интизомига қаттиқ риоя қилинишига, технология ва энергетика ускуналарининг энг тежамли режимларини, агрегатлар, электр установкалари, ёритиш ускуналари ва коммуникацияларининг тузук ҳолда сақланишини таъминлашга эътибор бериш керак. Электр қувватини тўғри сарфлаш учун ҳамма ходимларнинг жавобгарлигини ошириш лозим.

Баъзи халқ хўжалиги кенгашларида маҳсулот единицасига электр қуввати сарфлашнинг нормаларини оширишдек давлат манфаатларига хилоф иш кўриш ҳолларига йўл қўйилмоқда. Масалан, Горький Халқ хўжалиги кенгашига қарашли «Красное Сормово» заводига асосий ишлаб чиқаришда электр қуввати истеъмол қилиш нормаси 1959 йилнинг биринчи ярмига 1958 йилда ҳақиқатда сарф қилинганига нисбатан 8 процент ошириб белгиланган. Нормани оширишнинг ҳожати бормиди? Заводнинг ярим йиллик иш якунлари бунга эҳтиёж бўлмаганлигини кўрсатиб турибди. Шу давр ичида электр қуввати 10 процент тежалган. Бу хил нормалаш беғамлик ва бепарволикни вужудга келтиради, халқ мулкининг талон-торож қилинишига имкон беради. Тўғри йўлга қўйилган нормалаш электр қувватини исроф қилишнинг олдини олиши, тежашнинг янги резервларини аниқлаш ва улардан фойдаланишга рағбатлантириши лозим.

Электр қувватидан янада самарали фойдаланилиши учун илмий текшириш ва лойиҳалаш институтларининг, электромашинасозлиги, металлургия, кимё саноати заводлари ва бошқа саноат тармоқлари ходимлари кўп иш қила оладилар ва қилишлари лозим. Уларнинг бурчи ҳозирги замон технология процессларини, ғоят унумли ишлайдиган ва тежамли машина ҳамда ускуналарни, рўзғор, электр ва радиотехника асбоблари ва аппаратларини, янги, янада мукаммал изоляция, ёруғлик техника, магнит ва бошқа материалларни ишлаб чиқаришга тезроқ жорий қилишдан иборатдир.

Деталларни термик ишлашда электроиндукция усулида қизитишни жорий қилишнинг ўзи ҳар бир буюмга сарфланадиган электр қувватини қаршилик кўрсатиш электр печларида қизитишдагига нисбатан икки баравардан зиёд камайтиради. Қўл билан электросварка қилиш ўрнига автоматик усулда электросварка қилганда ҳам худди шундай натижаларга эришилади. Пўлатни электр печларда кислород қўлланиб эритганда электр қуввати сарфлаш салмоғи кислород ҳосил қилиш учун сарфланган электр қувватини ҳам ҳисобга олганда 5-10 процент камаяди.

Совуқ прокат қилинган пўлатдан ясалган магнитопроводли янги куч трансформаторларини, электродвигателлардан фойдаланиш вақтида электр қувватининг нобуд бўлишини камайтириш ҳисобига фойдали ҳаракат коэффициенти оширилган электродвигателларни жорий қилиш йилига тахминан 3 миллиард киловатт-соат электр қуввати тежалишини таъминлайди. Электролиз саноат установкалари учун механик тўғирлагичларни ва чала ўтказгич элементлари бўлган тўғирлагичларни ишлатиш электр қуввати сарфлашни 8-10 процент камайтиради.

Юқори қувватли симларни чуқур ўрнатиш, трансформатор подстанцияларини электр қуввати сарфланадиган жойлар яқинида ўрнатиш, саноатнинг электр установкаларида қувват коэффициентини ошириш—электр қувватининг тармоқларда беҳуда сарф бўлишини камайтиришнинг асосий йўлларидир. Мамлакатнинг энергетика системаларида қувват коэффициентини 0,01 га оширишнинг ўзигина йил сайин 500 миллион киловатт-соатдан ортиқ электр қувватини тежашга имкон беради.

Жуда тежамли ёруғлик манбаларини, биринчи навбатда люминесцент лампаларни қўлланиш электр қувватини ёритиш мақсадлари учун рационал сарфлашда катта аҳамиятга эга. СССР—бу лампаларнинг ватанидир. Бироқ, айрим саноат раҳбарларининг ўжарлиги орқасида бизда бундай лампаларни ишлаб чиқариш жуда суст ривожлантирилмоқда. Аммо маълумки, қизитиш лампаларининг ҳатто ярмисини ҳозирги замон люминесцент лампалар билан алмаштириш йилига 2,5 миллиард киловатт-соатга яқин электр қувватини тежаб қола олади. Шу билан бирга, иш ўринларини ёритиш икки баравардан зиёд кўпайтирилади, бу эса, меҳнат унумдорлигининг ўсишига ва меҳнат шароитининг яхшиланишига ёрдам беради. Шу йўл билан тежаладиган электр қуввати тўқимачилик саноатининг «Трёхгорная мануфактура» ип-газлама комбинати сингари юзтага яқин йирик корхоналарини йил давомида электр қуввати билан таъминлаш учун етарлик бўлади.

Электролампа корхоналарининг ходимлари газоразряд лампалари ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва уларнинг сифатини яхшилаш билангина қолмасликлари лозим. Улар олдида қизитиш лампалари сифатини яхшилаш вазифаси ҳам турибди. Бу лампаларнинг берадиган ёруғлигини 10 процент ошириш қўшимча суратда йилига 1,5 миллиард киловатт-соат электр қуввати тежашга имкон беради.

Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари халқ мулкини эҳтиёт қилиш соҳасида кун сайин тарбиявий иш олиб боришлари, исрофгарчиликка қарши, электр қувватидан рационал фойдаланиш учун қатъий кураш олиб боришлари лозим.

КПСС Марказий Комитети заводларда, фабрика ва шахталарда, электростанцияларда ва электр тармоқларида, транспортда ва қурилишларда, электр қуввати истеъмол қилинадиган барча корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларда коммунистлар ва активлардан иборат комиссиялар тузилиши, бу комиссиялар электр қувватидан рационал фойдаланиш учун курашда партия ва хўжалик ташкилотларига доимий ёрдам беришлари зарур деб ҳисоблайди. Комиссиялар электр қувватининг тежаб-тергаб сарфланишини кузатиб туришлари, бу ишдаги камчиликларни очиб ташлашлари, уларнинг бартараф қилинишига эришишлари ва зарур бўлган ҳолда тегишли жойда масалани қўйишлари лозим.

Электр қувватини рационал, тежаб-тергаб сарфлаш умумхалқ иши бўлиши лозим. Электр қувватини тежаш резервларини аниқлаш ва улардан фойдаланиш учун умумхалқ юриши, электр қувватининг исроф қилинишига қарши кун сайин кураш олиб бориш ғоят катта энергетика ресурсларини халққа хизмат қилдиради, совет кишисининг меҳнатини янада унумлироқ қилади, аҳолининг турмуш даражасини янада юксалтиришга имкон беради.

Саноат корхоналарида, транспортда, қурилишларда ва муассасаларда электр қувватидан рационал фойдаланиш учун кураш олиб бориш зарурлигини эслатадиган, меҳнаткашлар кенг оммасини бу курашга жалб этишга ёрдам берадиган конкрет чақириқлар кўринарли жойларга осиб қўйилиши лозим. Бу чақириқлар ёрқин, содда бўлиши лозим, уларда ишлаб чиқариш участкаси, цех, корхона ва муассаса электр қувватини тежашнинг қандай резервларига эга эканлигини кўрсатиш керак. Электр қувватини ўринсиз истеъмол қилиш — инсониятга хизмат қилиши лозим бўлган катта бойликларни жиноятқорона суратда сарфлаш эканлигини кўрсатадиган чақириқлар ҳам бўлиши лозим.

Электр қувватини тежаб-тергаб сарфлашда намуна кўрсатаётган илғор бригадалар, цехлар, корхоналар ва халқ хўжалиги кенгашларининг тажрибасини қатъий равишда ёйиш, социалистик мусобақани кенг авж олдириш, жамоат кўриклари ўтказиш, бу соҳадаги энг қимматли таклифларнинг жорий қилиниши устидан контролни кучайтириш, эришилган натижалар ҳақида хўжалик раҳбарларининг коллективлар олдида мунтазам ҳисоб беришларини таъминлаш, электр қувватидан рационал фойдаланиш йўлидаги курашга ҳамма меҳнаткашларни сафарбар қилиш учун ишлаб чиқариш кенгашларидан, маҳаллий матбуот ва радиодан фойдаланиш керак.

Ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети коммунистлар, касаба союз аъзолари, комсомоллар, саноат ва транспорт корхоналарининг, қурилишларнинг, колхоз ва совхозларнинг, илмий текшириш, лойиҳалаш ва конструкторлик ташкилотларининг, маданий-маиший муассасалар, халқ хўжалиги кенгашлари, министрликлар ва бошқармаларнинг меҳнаткашлари ушбу хатни муҳокама қилиб, электр қувватини рационал сарфлаш соҳасида конкрет тадбирларни белгилайдилар, қўшимча резервларни аниқлайдилар ва улардан фойдаланадилар деб ишонади. Бу эса, ҳозирнинг ўзидаёқ мамлакатнинг электр қувватига бўлган эҳтиёжларини анча тўлароқ қондиришга имкон беради.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

1959 йил 24 ноябрь
Москва шаҳри.

Тошкент билан Қўқон ўртасида баланд тоғ орқали йўл қурувчиларнинг коллективларига

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Оҳангарон ва Қўқон йўл-қурилиш районларининг, 20 ва 72-автобазаларнинг қурувчиларини, механизаторларини, автомашина ҳайдовчиларини, инженер-техник ходимларини, «Средазжелдорвзрывпром» коллективини Тошкент—Қўқон йўлини қуришдаги асосий ишларни муваффақиятли равишда тамомлаганликлари ва бутун йўл бўйлаб автотранспортнинг мунтазам қатнаши бошланганлиги билан қизғин табриклайдилар.

Автомобиль йўли қурувчиларининг шонли коллективлари партия XXI съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, Фарғона, Наманган, Андижон ва Тошкент областларидаги партия ва совет ташкилотларининг, колхозчиларнинг, шунингдек республика қурилиш ташкилотларининг актив ёрдамига таяниб, Тошкент-Қўқон ўртасида 240 километрлик магистрал йўлни, шу жумладан, бу йўлнинг тоғлар орқали ўтган 101 километрлик участкасини машина ва механизмларни, илғор меҳнат усулларини кенг қўлланиб, ғоят қийин шароитда, қисқа муддат ичида ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан қуриб битказдилар.

Тошкент—Қўқон йўлининг фойдаланиш учун топширилганлиги Ўзбекистон меҳнаткашларига қилинган ажойиб совғадир. Бу йўл республика пойтахти билан Фарғона водиси ўртасидаги, қардош республикалар — Тожикистон ва Қирғизистон ўртасидаги энг қисқа йўл бўлиб, Ўзбекистон ССРнинг ишлаб чиқарувчи кучларини янада ривожлантириш ишида катта роль ўйнайди, халқлар ўртасида қардошларча бузилмас дўстликни янада мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Республикамизда яна битта катта йўл қурилганлиги жонажон Коммунистик партиянинг экономикани ва маданиятни юксалтириш тўғрисида, меҳнаткашлар оммасининг моддий фаровонлигини яхшилаш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилиб келаётганлигини кўрсатувчи далилдир.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети йўл қурувчиларнинг ҳамма коллективларига севикли социалистик Ватанимизнинг бахт-саодати йўлида қилаётган меҳнатларида янги катта муваффақиятлар тилайдилар ва шонли қурувчиларимиз яна кўпгина янги ва яхши автомобиль магистраллари қуриб берадилар ва бу билан совет халқининг мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг улуғвор программасини бажариш учун олиб бораётган курашига муносиб ҳисса қўшадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Гвинея давлати бошлиғи Секу Туренинг Москвада бўлиши

Гвинея республикасининг президенти ва ҳукумат раиси Секу Туре Совет Иттифоқи бўйлаб қилган саёҳатидан 25 ноябрда Москвага қайтиб келди. У ўз ҳамроҳлари билан бирга Тбилисида, Кавказнинг Қорадениз қирғоғида ва Ленинградда бўлди. Гаграда Гвинея давлатининг бошлиғи Секу Туре СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев билан учрашди.

Гвинеялик меҳмонлар билан бирга жўнаб кетган СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Ташқи ишлар комиссияси раиси Н. А. Муҳитдинов, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. Л. Орлов ва бошқалар ҳам Москвага қайтиб келдилар.

* * *

Бандунг конференциясида қатнашган мамлакатларнинг СССРдаги элчилари 25 ноябрда Москвада Гвинея Республикасининг Президенти ва ҳукумат раиси Секу Туре шарафига зиёфат бердилар.

Зиёфатда Совет томонидан К. Е. Ворошилов, Ф. Р. Козлов, Н. А. Муҳитдинов, Е. А. Фурцева ўртоқлар, СССР министрлари, СССР Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Зиёфат вақтида Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси К. П. Ш. Менон, Хитой Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Лю Сяо, Гвинея Республикасининг Президенти ва Ҳукумат раиси Секу Туре, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов ва Бирлашган Араб Республикасининг СССРдаги элчиси Муҳаммад А. Алкуний дўстона нутқлар сўзладилар.

Кечқурун Гвинея Республикасининг бошлиғи Секу Туре Катта Кремль саройида қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида Совет томонидан К. Е. Ворошилов, А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, А.И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, Н. А. Муҳитдинов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, А. Н. Косигин, Д. С. Полянский ва бошқа ўртоқлар ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ УЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

Сессия ўртоқ Крестьянинов докладини муҳокама қилгандан кейин РСФСР Олий Совети депутатини чақириб олиш тартиби тўғрисида бир овоздан Қонун қабул қилади.

РСФСР Олий Совети Президиумининг биринчи сессиядан кейин қабул қилган Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида РСФСР Олий Совети Президиумининг секретари депутат **С. Д. Орлов** доклад қилди. Фармонлар тасдиқланади.

Сўнгра сессия депутат **П. Н. Поспеловнинг** таклифига мувофиқ, РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Н. Г. Игнатовнинг партия Марказий Комитетидаги асосий ишида бўлиш зарурлиги муносабати билан сессия уни РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси вазифасидан озод қилди. Олий Совет Президиумининг Раиси қилиб депутат **Н. Н. Органов** сайланади.

РСФСР Олий Советининг иккинчи сессияси ёпиқ деб эълон қилинади. (ТАСС).

Мусобақадош Андижоннинг илғор пахтакорлари

Ўртоқ Х. ШОДИБЕКОВА, Ворошилов районидаги Навоий номли колхознинг аъзоси.

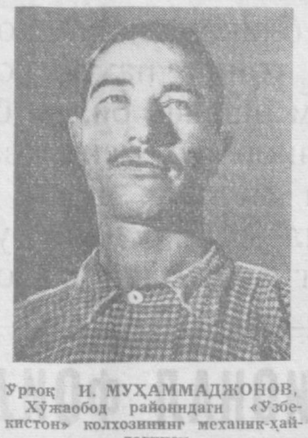

Ўртоқ И. МУҲАММАДЖОНОВ, Хўжаобод районидаги «Ўзбекистон» колхозининг механик-ҳайдовчиси.

Ўртоқ Ҳ. ИМОМОВА, Избоскан районидаги «Коммунизм» колхозининг теримчиси.

Ўртоқ А. АЛИЖОНОВ, Избоскан районидаги «XX партсъезд» колхозининг механик-ҳайдовчиси.

Ўртоқ Р. ЁҚУБОВА, Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг аъзоси.

Ўртоқ К. САЛАЕВ, «Совой» совхози трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи.

Р. Шамсуддинов, Л. Мейнерт фотолари, (ЎзТАГ фотохроникаси).

АНДИЖОН ОБЛАСТИ ДАВЛАТГА ПАХТА СОТИШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИ

Андижон области қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXI съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун ва КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги декабрь Пленумини муносиб кутиб олиш учун курашиб, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг доимий ёрдами туфайли, пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан олдин, 25 ноябрда 100,45 процент бажардилар. Ўрта ҳисобда область бўйича ҳар гектар ердан 27,2 центнердан пахта олинди. Давлатга 440 минг тонна, ўтган йилнинг шу вақтидагига қараганда 12 минг тонна кўп пахта сотилди. 368 минг тонна «оқ олтин» — бутун сотилган пахтанинг 85 проценти биринчи сортларга қабул қилинди.

Ҳозирги вақтда областнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари социалистик мажбуриятни бажариш учун — давлатга 450 минг тонна пахта сотиш учун курашмоқдалар. Бу мажбурият шу яқин кунларда бажарилади.

Давлатга 40,5 минг тонна пахта сотган Хўжаобод райони, 37 минг тонна пахта сотган Ленин райони, 33,5 минг тонна пахта сотган Қўрғонтепа райони, 31,5 минг тонна пахта сотган Марҳамат райони, 29 минг тонна пахта сотган Ворошилов райони, 28,5 минг тонна пахта сотган Сталин райони, 26,5 минг тонна пахта сотган Чинобод райони, 23,2 минг тонна пахта сотган Балиқчи райони, 21,3 минг тонна пахта сотган Холдевонбек райони, 10,3 минг тонна пахта сотган Бўз райони пахта тайёрлаш планларини муваффақият билан бажардилар.

Пахта етиштиришда прогрессив усулларнинг кенг жорий қилинганлиги ана шу муваффақиятларнинг ҳал қилувчи шарти бўлди. Бу йил 97 минг гектар майдонда чигит квадрат-уялаб экилди, 151 минг гектар ер ёки бутун пахта майдонининг 93 проценти машиналар билан икки томонлама ишланди. 435 трактор-далачилик бригадаси, 16 колхоз ва «Совой» совхози 51 минг гектар майдонда ғўзаларни кетмонсиз парвариш қилдилар ва юқори пахта ҳосилни олдилар.

Ленин районидаги Карл Маркс номли колхоз трактор-далачилик бригадасининг раҳбари, квадрат-уялаб экиш устаси Маннон Жалолов бригадага бириктилган 180 гектар ернинг ҳар гектаридан 35,5 центнердан пахта олди, 183 тонна пахтани ёки бутун ҳосилнинг 30 процентини машина билан териб олди. Бригададаги ҳар бир колхозчи ҳисобига 15,8 тоннадан пахта етиштирилди.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг кўрсатмасига амал қилиб, областнинг колхоз ва совхозлари бу йил пахта териш машиналари билан 50 минг тоннага яқин пахта териб олдилар. Бу эса кейинги етти йил мобайнида машиналар билан терилган пахта миқдоридан анча кўпдир. Ўрта ҳисобда ҳар бир пахта териш машинаси билан 61 тоннадан пахта териб олинди.

Пахтани машина билан теришда мавсум давомида 130 тоннадан 150 тоннагача биринчи сорт пахта териб берган механик-ҳайдовчилар — Ленин районидаги Сталин номли колхоздан Йўлдош Исмонлов, Андижон районидаги Киров номли колхоздан Эргаш Йўлдошев, Ворошилов районидаги Калинин номли колхоздан Норбой Раҳимбердиев ва бошқа кўпгина механик-ҳайдовчилар айниқса яхши натижаларга эришдилар.

Ғўза парваришида прогрессив методлар қўлланилиши ҳамда пахта етиштиришда комплекс механизациянинг жорий қилиниши областнинг колхоз ва совхозларига меҳнат унумдорлигини анча оширишва пахта таннархини анча камайтириш имконини берди.

Область колхоз ва совхозлари давлатга гўшт, сут, тухум, жун, сабзавот, мева, узум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш планларини ҳам муддатидан илгари бажардилар.

Областнинг пахтакорларига пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажариш учун курашда Андижон, Ленинск шаҳарлари ва район марказларининг меҳнаткашлари, медицина ва педагогика институтларининг, техникумларнинг студентлари ҳамда қишлоқ ва шаҳар мактабларининг ўқувчилари катта ёрдам кўрсатдилар.

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари уларга мусобақадош Тошкент области пахтакорлари, қардош Тожикистон, Озарбайжон ва Қирғизистон республикалари меҳнаткашлари томонидан катта ёрдам кўрсатилганлигини мамнуният билан қайд қилмоқдалар.

Бу йил область саноат корхоналарининг коллективлари ҳам яхши меҳнат қилдилар. Шу йилнинг ўн ойи ичида ялпи маҳсулот чиқариш плани 106 процент бажарилди. Пландан ташқари 90 миллион сўмлик маҳсулот чиқарилди.

Ҳозирги вақтда область пахтакорлари, КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўриб, далада қолган ҳамма пахта ҳосилини батамом йиғиб-териб олиш учун, барча ерларни шудгор қилиб қўйиш ҳамда кузги-қишки ҳамма агротехника ва зоотехника тадбирларини ўз вақтида бажариш учун, етти йилликнинг иккинчи йилида қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олиш ҳамда чорвачилик маҳсулдорлигини оширишнинг мустаҳкам базасини яратиш учун куч-ғайратларини сарфламоқдалар.

Афғонистон парламент делегацияси шарафига зиёфат

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси Р. Ғ. Ғуломов 25 ноябрь кечқурун Халқ кенгашининг раиси Муҳаммад Новруз бошчилигидаги Афғонистон парламент делегацияси шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Афғонистондан келган меҳмонлар билан бирга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари И. В. Бабков, СССР Олий Советининг депутати И. П. Храмков, Ўзбекистон ССР Олий Совети Ташқи ишлар комиссиясининг раиси Ғ. С. Султонов ва бошқа расмий кишилар ҳам бор эди.

Р. Ғ. Ғуломов Афғонистон парламентининг аъзоларини табриклаб, уларнинг бу сафари Афғонистон билан СССР ўртасидаги дўстона алоқаларни янада мустаҳкамлашга, шубҳасиз, ёрдам беради, деб айтди. Муҳаммад Новруз табрикка жавоб қайтариб, бундай деди: Совет кишиларининг ўз мамлакати бахт-саодати йўлида, тинчлик ва тараққиёт йўлида ишлаётганликларини хурсандчилик билан қайд қиламиз. Биз ўзбек халқининг ва Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг янгидан-янги муваффақиятларга эришувларини тилаймиз.

Зиёфат самимий ва дўстона вазиятда ўтди. (ЎзТАГ).

Яман ҳукумат делегацияси шарафига зиёфат

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри С. О. Азимов 25 ноябрда Яман ҳукумат делегацияси шарафига зиёфат берди. Яман қиролининг биродари, ташқи ишлар министрининг ўринбосари ва ташқи ишлар министрлигининг бош директори шаҳзода Сайфулислом Абдираҳмон делегацияга бошчилик қилади.

С. О. Азимов ўзининг табрик нутқида Яман халқига бахт-саодат ва яшнашни тилади. Шаҳзода Сайфулислом Абдираҳмон Ўзбекистонда делегация аъзолари шодиёна ва меҳмондўстлик билан кутиб олинганлиги учун ташаккур изҳор қилди. Биз, деди у, Совет Иттифоқи билан дўстлик туфайли фахрланамиз ва сизларнинг ҳар бир муваффақиятингиздан қувонамиз. Делегация бошлиғи ўзбек халқининг экономика ва маданиятни ривожлантириш соҳасида бундан буён ҳам муваффақиятларга эришувини тилади.

Самимий ва дўстона вазиятда ўтган зиёфатда СССРнинг Ямандаги муваққат ишлар вакили В. С. Лавров, СССР Ташқи ишлар министрлиги Яқин Шарқ мамлакатлари бўлими мудирининг ўринбосари Д. С. Солод, Ўзбекистон ССР министрлари, республика Олий Советининг депутатлари ҳозир бўлдилар.

Шаҳзода Сайфулислом Абдираҳмон бошчилигидаги Яман ҳукумат делегацияси 26 ноябрда Тошкентдан Бокуга жўнаб кетди. (ЎзТАГ).

Тошкент—Қўқон автомагистрали фойдаланишга топширилди

ҚЎҚОН, 26 ноябрь. (ЎзТАГ). Ёнларига оқ устунчалар ўрнатилган кенг асфальт йўл ноябрь қуёшининг нурлари билан ярқираб турибди. Бу йўл тоғ довонлари оша ўтиб, Қурама тоғининг қор босган сиртларида кўздан ғойиб бўлиб қолади. Бу — янги қурилган Тошкент — Қўқон автомагистралидир.

Ўзбекистон пойтахтини Фарғона водиси билан энг яқин йўл орқали боғлаган баланд тоғ тракти ғоят оғир ва мураккаб шароитда қурилди. Ҳеч нарса — тоғ қоялари ҳам, трасса йўлидаги тез оқар дарёлар ҳам, ёзги қуёшнинг жазирама иссиғи ҳам, қаҳратон қиш совуқлари ҳам денгиз сатҳидан икки минг метрдан ортиқ баландликда йўл қураётган азаматларни ишдан тўхтатмади.

Тўрт миллион кубометр хажмида кўчирилган тупроқнинг учдан икки қисмидан кўпроғини тоғ жинслари ташкил этди. Бир неча кўприк, неча юзлаб турли сунъий иншоотлар қурилди. 240 километр узунлигидаги автомагистрал қурилишида бажарилган ишларнинг тўла бўлмаган рўйхати ана шудир.

Янги йўл халқ хўжалиги учун ғоят катта аҳамиятга эгадир. Бу йўлнинг ишга туширилиши билан Тошкентдан Қўқонгача бўлган йўл икки баравар қисқаради, Тожикистон ва Қирғизистон билан транспорт алоқалари яхшиланади.

Бугун йўлнинг фойдаланишга топширилиши муносабати билан трассанинг охирги участкасида кўп минг кишилик митинг бўлди. Митингда магистрални қурувчилар, Фарғона, Андижон, Наманган ва Тошкент областлари меҳнаткашларининг вакиллари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг ходимлари қатнашдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Рудин митингни очиб, республика автомобиль транспорти ва тош йўллар министри И. В. Стрельцовга сўз берди. И. В. Стрельцов баланд тоғ автомобиль трассасини қурувчиларнинг қаҳрамонона меҳнати тўғрисида гапирди.

Шундан кейин Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари М. А. Абдураззоқов сўзга чиқиб, тўпланган кишиларнинг гулдурос қарсаклари остида Тошкент—Қўқон йўлини қурувчиларга Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг табригини ўқиб эшиттирди.

Бульдозерчи А. Назиров, портлатиш ишларини бажарувчи Е. Кириллов, экскаваторчи А. Андреев ва қурилишда қатнашган бошқа кишилар ўз сўзларида Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига чуқур миннатдорчилик изҳор қилдилар ҳамда етти йилликнинг қурилишларида меҳнат қилишнинг янги юксак намуналарини кўрсатишга тайёр эканликларини билдирдилар.

Митингда Наманган область партия комитетининг биринчи секретари А. Тоиров, Андижон область партия комитетининг секретари А. П. Буреев, Тошкент область партия комитетининг секретари К. Н. Бекаев, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Т. Қамбаров, шунингдек Марказий Фарғона ерларини суғориш ва ўзлаштириш колхозлараро кенгаши раисининг ўринбосари Қ. Муқумбоев нутқ сўзладилар. Ҳозир бўлганларнинг гулдурос қарсаклари ва оркестр садолари остида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари М. А. Абдураззоқов қизил лентани қирқади. КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумига қурувчиларнинг совғаси бўлган Тошкент—Қўқон баланд тоғ автомагистрали очилди.

Автомашиналар қатор-қатор бўлиб, трасса бўйлаб биринчи марта йўлга тушадилар.

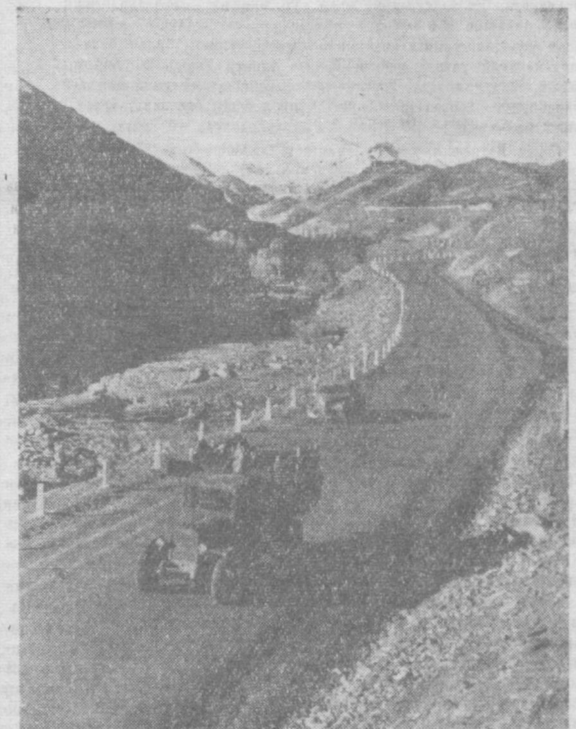

Суратда: Тошкент билан Қўқон ўртасида қурилган йўлда.
Г. Бойко фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Мўғулистон Халқ Республикасининг 35 йиллиги

1924 йил 25 ноябрда мўғул халқи ҳаётида муҳим тарихий воқеа юз берди. Шу куни халқ вакилларининг биринчи съезди—Улуғ халқ хурали чақирилиб, Мўғулистон Халқ Республикаси эълон қилинди ва унинг биринчи Конституцияси қабул этилди. Шундан бери қардош мўғул халқи ҳар йили шу кунни катта миллий байрам сифатида нишонламоқда.

Мўғулистон Халқ Республикасининг эълон қилиниши ва Конституциясининг қабул этилиши империализмга ва феодализмга қарши революциянинг янада ривожланишига, халқ ҳокимиятининг мустаҳкамланишига ва мамлакат халқаро мавқиининг яхшиланишига имконият берди. Ёш халқ республикаси мустақил, демократик ривожланишнинг кенг йўлига чиқиб олди.

В. И. Ленин 1920 йилдаёқ мўғул аратларининг вакилларига Мўғулистон капитализм босқичини ўтмай туриб социализм йўлидан ривожланиши мумкин ва лозим эканлигини айтган эди. Бир йил ўтгач, улуғ доҳи бу фикрини Сухэ-Батор бошчилигидаги мўғул халқ ҳукумати делегацияси ва Узоқ Шарқ халқлари съезди қатнашчилари бўлган Мўғулистон делегатлари билан қилган суҳбатда янада ривожлантирди.

Ленин Мўғулистоннинг социализм сари ғолибона юришида асосий шарт мўғул аратлари партиясини тузишдан, унинг ишини ва халқ ҳокимияти фаолиятини яхшилашдан, меҳнаткаш аратларни партия ва ҳукумат атрофига жипслаштиришдан, хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишнинг янги формаларини қўллашдан иборатдир деб ҳисоблади. Владимир Ильич мамлакатда социалистик ривожланишнинг асосий факторларидан бири кооперациядир деб кўрсатди.

Ҳаёт Лениннинг назарий хулосалари нақадар тўғри эканлигини ёрқин исботлаб берди. Марксча-ленинча назарияга амал қилаётган дунёда биринчи социалистик мамлакатнинг қардошларча кўмагига таянган Мўғулистон Халқ Революцион партияси ва халқ ҳокимияти мамлакатда феодализмнинг иқтисодий ва сиёсий негизларини тугатди, республиканинг озодлиги ва мустақиллигини империалист босқинчилар тажовузидан ҳимоя қилаоладиган кучга эга бўлди, экономика ва ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида социалистик ўзгаришларни амалга оширишга муваффақ бўлди.

Мўғулистон Халқ Революцион партияси ўз сафларига революцион аратларнинг энг онгли ва илғор қисмини бирлаштириб, меҳнаткашларнинг манфаатларини ҳимоя қилиб келди, мамлакатнинг капитализм йўлидан эмас, социализм йўлидан ривожланиши учун кураш ўтларида чиниқди ва ўсди.

Партия халқ билан бирга катта қийинчиликларни енгиб ўтди. Феодал тузуми халқ ҳокимиятига оғир мерос қолдирди. Бу мерос ибтидоий чорвачиликдан, энг содда деҳқончилик ва ҳунармандчиликдан, ёппасига саводсизликдан, муҳтожлик ва очликдан иборат эди. Мамлакатда саноат, ишчилар синфи, интеллигенция йўқ эди.

Ана шундай иқтисодий базага эга бўлган бир мамлакатда социализм қуриш, ҳаётда хўжалик ва маданий қурилишнинг янги формаларини қўллаш осон эмас эди. Халқ ҳокимияти йилларида Мўғулистон Халқ Республикаси қолоқликдан илғорликка катта қадам ташлаган экан, бу — халқ тузуми, марксча-ленинча таълимот тантанасининг ёрқин намойишидир.

Ҳозир Мўғулистон аграр-саноат мамлакати бўлиб, унинг экономикаси ва маданияти тез суръатлар билан юксалмоқда. Совет Иттифоқидан, шунингдек кейинги йилларда Хитой Халқ Республикаси ва бошқа социалистик мамлакатлардан самимий беғараз ёрдам олаётган МХР да кўмир, тоғ-кон, металл қазиш, тўқимачилик, кўн-пойафзал саноатлари ва саноатнинг бошқа тармоқлари вужудга келди. Ҳозир халқ хўжалигининг умумий маҳсулотида саноат ишлаб чиқаришнинг ҳиссаси 42 процентдан ортиқдир. Мамлакат ҳозирги замон темир йўл, автомобиль ва ҳаво транспортига эга. Радио, телефон, телеграф халқ ҳаётига сингиб кетди.

Кейинги йилларда қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам катта ўзгаришлар юз берди. Аратлар оммаси ишлаб чиқаришни кооперация қилиш йўлидан дадил олға бормоқда. В. И. Ленин катта эътибор берган социалистик қурилишнинг бу муҳим проблемаси республикада муваффақият билан тўғри ҳал қилинди. Мамлакатдаги арат хўжаликларининг 98 процентдан ортиқроғи қишлоқ хўжалиги уюшмаларига бириккандир. Бундай кооперативларнинг сони МХР да 400 дан ортиқ.

Мамлакатда социалистик мулкчиликнинг давлат ва кооператив формалари ривожланмоқда. Халқ давлатининг синфий составида ҳам жиддий ўзгаришлар юз бермоқда. Мамлакатда антогонистик синфларнинг ва ўзгалар меҳнатини эксплуатация қилишнинг иқтисодий асослари батамом тугатилган.

Шу йил март ойида бўлиб ўтган Мўғулистон Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг Пленуми Мўғулистон Халқ Республикаси экономикасида ҳозир социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари асосий роль ўйнаётганлигини таъкидлаб ўтди. Ишчилар синфи билан кооперативларга уюшган аратлар ўртасидаги иттифоқ мустаҳкамланмоқда. Мамлакат тобора улкан қадамлар билан, кенг фронт бўйлаб социализм сари бормоқда.

Маданий қурилиш соҳасида йирик муваффақиятлар қўлга киритилди. Бошланғич, ўрта ва олий ўқув юртларининг, клуб ва театрларнинг кенг тармоғи вужудга келди. Мамлакатда аҳолининг саводсизлиги тугатилди.

Мўғулистон Халқ Революцион партиясининг марксизм-ленинизм таълимотига, пролетар интернационализми принципларига содиқлик руҳида ўтган XIII съезди ва партия Марказий Комитетининг шу йил март ойида бўлиб ўтган Пленуми мамлакат олдига экономикани ривожлантириш ва халқ фаровонлигини янада юксалтириш соҳасида муҳим масалаларни қўйди. Бу вазифалар республика халқ хўжалиги ва маданиятини ривожлантиришнинг 1958 — 1960 йилларга мўлжалланган ва мамлакатдаги ишлаб чиқариш кучларини янада юксалтиришни кўзда тутган планда ўз ифодасини топгандир. Бу йил Мўғулистонда капитал қурилиши ҳажми 1957 йилдаги даражадан 10 марта ошади. Саноат ишлаб чиқариши 3 йилда 53 процент ортади. Халқ хўжалигининг бошқа ҳамма соҳалари яна ҳам ривожланади.

Қорамоллар сони 1957 йилдагидан 7,2 процент ошиб, 25 миллион бошга етади. Қўриқ ерларни ўзлаштириб, янги ерлар очишга катта эътибор берилади. Партия Марказий Комитети 1961 йилда мамлакатни ўз ғалласи билан тўла таъминлаш ва импортдан воз кечиш масаласини ўртага қўйди, бу эса халқ хўжалигининг асосий тармоғи — чорвачиликни янада ривожлантириш учун мустаҳкам озуқа базаси яратади. Қўриқ ерларни очишда Мўғулистонга совет халқи қишлоқ хўжалиги мутахассислари, зарур техника билан ёрдам бермоқда.

МХРнинг халқаро алоқалари ва обрўси мустаҳкамланиб бормоқда. Республика барча социалистик мамлакатлар, шунингдек Ҳиндистон, Индонезия, Бирма билан дипломатик муносабатлар ўрнатган.

Мўғулистон меҳнаткашлари КПСС XXI съездининг тарихий қарорларини ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг барча социалистик мамлакатлар халқлари қарийб бир вақтда коммунизмга ўтадилар деган сўзларини зўр қувонч билан кутиб олдилар.

Совет халқи мўғул меҳнаткашларини социализм қуриши йўлидаги ғалабалари билан табриклайди ва уларга янги-янги муваффақиятлар тилайди.

Н. ПОЛЯКОВ.

Газоаппаратчилар ғайрати

Тошкентдаги «Газоаппарат» заводининг меҳнатсевар коллективи етти йилликнинг биринчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланиб кетган умумхалқ ҳаракатига қўшилиб, меҳнатда катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Илғор технология ва прогрессив иш методларини кенг жорий қилиш, ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш, мавжуд машина ва ускуналардан унумли фойдаланиш натижасида шу йилнинг 11 ойлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани муддатидан илгари бажарилди ва қўшимча равишда юзларча минг сўмлик газ плиталари тайёрланди.

Айниқса газ плиталари ишлаб чиқарувчи цех ишчиларининг намунали меҳнатларини қайд қилиб ўтиш керак. Цехда меҳнат интизомига қаттиқ риоя қилиниши, барча ишчиларнинг зўр ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишлашлари туфайли илгорлик қўлдан бой берилмаётир.

Корхонанинг кўпгина пешқадам ишчилари шу кунларда 1960 йил ҳисобига меҳнат қилмоқдалар. Чернова, Нурмуҳамедов, Ғуломов ўртоқлар сингари ўнлаб ишлаб чиқариш илғорлари шулар жумласидандир. Бу меҳнатсеварлар смена нормасини икки бараварга етказиб адо этишаяпти.

М. ЗАРИПОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАЪЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Қоғозда бор, қозонда йўқ"

Газетамизнинг шу йил 16 октябрь сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган танқидий материалда Чиноз район матлубот жамиятига қарашли умумий овқатланиш корхоналарида юз бераётган камчиликлар тўғрисида ёзилган эди.

РайПО правлениеси раиси ўртоқ Казакованинг редакцияга маълум қилишича, хабар текширилиб унда келтирилган фактлар тўла тасдиқланган. Текшириш натижалари правление мажлисида муҳокама қилинган ва районда умумий овқатланиш корхоналарининг ишини яхшилаш юзасидан амалий тадбирлар кўрилган.

«Общепит» директори ўртоқ Календаревга умумий овқатланиш корхоналарининг ишини ёмон ташкил қилгани, ўзига қарашли ходимларнинг иши устидан контроль олиб бормагани учун виговор эълон қилинган.

Буфетчи Шилашвили, официантка Муродова ва повар Зиямовлар бундай камчиликларни яна такрорласалар ишдан бўшатилишлари ҳақида огоҳлантириб, уларга маъмурий жаза берилган.

Деҳқон бўлсанг куз ҳайда, куз ҳайдамасанг юз ҳайда!

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Кузги шудгор сифатли ўтказилсин

Деҳқон бўлсанг, шудгор қил дейишади ота-боболаримиз. Бу ҳикматли гапнинг маъноси шундаки, агар ер кузда шудгор қилиб қўйилса, у қиши билан яхши дам олиб, семириб ётади. Тупроқда нам, ўғит яхши сақланади. Натижада бундай ерларга экилган чигит ёки бошқа экин ернинг ўз намига тезда ундириб олинади, парвариш ишлари яхши ўтказилса, ҳосил мўл бўлади. Шунинг учун ҳам илғор пахтакорлар ҳар йили ерларни кузда шудгор қилиб қўядилар.

Ҳозир областимиз далаларида ҳосилнинг сўнгги килограммлари йиғиб-териб олинмоқда, шу билан бирга ҳосилдан бўшаган ерларни шудгорлаш ҳам давом эттирилмоқда. Қорасув районининг колхозчилари, совхоз ишчилари ишни уюшқоқлик билан ташкил этиб, шудгорлашни эрта тугалладилар. Калинин районининг меҳнаткашлари ҳам маррага яқинлашмоқдалар. Оҳангарон райони совхозлари ҳам шудгорлашни тугалладилар.

Шунингдек Юқори Чирчиқ ва Қуйи Чирчиқ районининг колхозларида ҳам пахта ва луб экинларидан бўшаган ерлар жадал суръат билан шудгор қилинмоқда. Сталин номли, «Правда» колхозлари бу соҳада ҳаммага ўрнак бўлмоқдалар.

Афсуски ҳамма хўжаликларда ҳам иш ана шу усулда текис кетаяпти, деб бўлмайди. Бекобод, Бўка районлари давлатга пахта сотиш планини аллақачоноқ бажарган эдилар. Демак бу районларда ҳосилдан бўшаган ерлар кўп, шудгорлашни кучайтириш учун шароит бор. Бироқ район партия ва район ижроия комитетлари колхоз ва совхозларда ишни конвейер усулида ташкил этиб, ер ҳайдашни бутун чоралар билан кучайтириб юборилиши устидан дуруст контроллик қилмаётирлар. Шу туфайли айрим хўжаликлар мавжуд тракторларни ишга солиб, кузги шудгорлашнинг тез ва сифатли ўтказилиши учун курашмаётирлар. Натижада қимматли вақт қўлдан бой берилиб, бугунги иш эртага сурилмоқда.

Шудгорлашда қимматли вақт ўтиб бормоқда. Мўл ҳосил етиштираман деган деҳқон буни тушуниб етиши керак. Шуни унутмаслик керакки, ҳайдаш олдидан ерга суперфосфат, гўнг ва эски девор тупроқларини солиш яхши натижа беради, ерни семиртириб, келаси йили ҳосилдорликнинг ошишини таъминлайди.

ДАДИЛ ҚАДАМ

— Менингча звено бошлиғи қилиб Хурбиби Абдуқодирова тайинлансин, — деди мажлисда ўтирганлардан бири. Кимдир бунга эътироз билдиргандай секингина гапириб қўйди.

— Қанақа бўларкин, ҳали ёшку. Эплаб кетармикан.

— Гап ёшда эмас, қизиқишда, ҳавасда, астойдил ишлашда. Бригадада энг кўп пахта теришда бунинг олдига тушадиган ҳеч ким йўқ. Ким яхши ишласа сўзи ҳам ўткир бўлади. Шу бўлаверсин, — деди бригада бошлиғи Туроб ака.

Мажлисдагилар Хурбиби звено бошлиғи бўлсин деган таклифни бир оғиздан маъқулладилар.

Хурбиби кўпчиликнинг райига бўйсуниб, 40 гектарлик ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил олишга аҳд қилиб эрта баҳордан иш бошлади. Бу йилги баҳор гўё яхши келгандай кўринди. Аслида эса ёғингарчилик кам бўлиб, ердан нам тез кўтарилиб кетди. Экилган чигит ернинг нами билан униб чиқмади. Хурбиби саросимага тушди.

— Қўрқма қизим, деҳқончилик шунақа бўлади, — деди бригада бошлиғи Туроб ака ва унга чигит суви бериш тўғрисида маслаҳат берди.

— Чигит суви берилса, ғўза сувхўр бўлиб қоладику, — сўради ажабланиб Хурбиби.

— Бу гап тўғри. Аммо деҳқон ҳеч қачон бир қолипда ишлайолмайди. Ҳар йилнинг ўз шароитига қараб иш кўрмаган деҳқон кузда дард қолади. Қўрқма, сув қўябер қизим.

Хурбиби ғўза парвариши даврида билган ишларини ўзича қилди, билмаганларини Туроб акадан сўраб ўрганиб, амалга оширди. Далаларда ғўзалар бир текис ривожланиб авж ола бошлаганини, кўмкўк ғўзалар ер бетини қоплаб олганини кўрган Хурбибининг кўнглидаги шубҳалар йўқолиб кетди. Ваҳималар ўрнини зўр умид ва ҳавас қоплаб олди. Яшил далалар унинг меҳнатга бўлган завқини яна ошириб юборди.

Ўзи бошлиқ звено аъзоларининг меҳнат самараларини кўрган Хурбиби ёзнинг қандай ўтиб кетганини ҳам сезмагандай бўлди. Олтин куз келиб пахталар лўппи-лўппи очилганини кўрган Хурбиби ҳамма билан баравар енг шимариб пахта теримига киришди. Пайкаллардаги гўё «мени тер» деб турган пахталар кўзларни қамаштирарди.

Яқинда Юқори Чирчиқ районида «Ленинизм» колхозининг звено бошлиқларидан ёш пахтакор Хурбиби Абдуқодирова 40 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнерга яқин ҳосил олиб планни ошириб бажаришибти. Хурбибининг ўзи 13 тонна пахта териб хирмонга топширибди, звенода ишловчи ҳар бир киши ҳисобига 13 тоннадан пахта етиштирилибди деган гап тарқалди. Бу Хурбибининг биринчи шуҳрати эди.

Яқинда биз ҳаётга дадил қадам ташлаган мана шу қизнинг звеносида бўлдик. Камтаргина кўринган Хурбиби звеноси аъзолари ҳар гектар ердан тағин 2 центнердан ҳосил йиғиб олиш мажбуриятини олибдилар. Ҳа, даладаги ҳосилнинг чўғи ҳали кўп.

— Далангизда ҳали ҳосил кўп экан-ку, ҳар гектар ердан 2 центнер эмас, ундан ҳам кўпроқ ҳосил олиш мумкин. Нега кам мажбурият олдингиз, — сўрадик.

— Рост, ҳали даламизда ҳосил сероб. Аммо мен ёлғончи бўлиб қолмайин деб қўрқдим-да. Биласизми, ёлғончиликдан ёмон нарса йўқ. Ишқилиб даладан қанча ҳосил чиқса сира қолдирмаймиз. Шудгорни ҳам бошлаб юбордик, — деди Хурбиби.

Меҳнат завқига тўлган бир сўзли бу қизнинг сўзига ишонмаслик мумкинми ахир!

О. ҒУЛОМОВА.

Далалардан дараклар

Оққўрғон. Бу йил «Оққўрғон» совхозининг пахтакорлари ҳар қачонгидан ҳам мўл «оқ олтин» тайёрлаб давлатга сотдилар. Совхозда плангина эмас, балки социалистик мажбурият ҳам ортиғи билан бажарилди. Энди пахтакорлар келгуси йил мўл ҳосили учун курашиб, шудгорлашни қизғин давом эттирмоқдалар. Шу кунгача 2 минг гектарга яқин пахта майдони шудгорлаб қўйилди. Бу, келгуси йилда пахтадан янада юқорироқ ҳосил етиштириш учун имкон беради.

Ҳозир совхоз далаларида 26 ҳайдов трактори ишлаб турибди. Улар билан ҳар куни 100 — 120 гектар ер шудгор қилинаётир. Тракторчилардан Николай Усов, Юрий Демченко ўртоқлар кунлик иш нормаларини 1,5—2 баравардан бажармоқдалар.

Л. КОТЛЯР.

* * *

Калинин. Калинин номли колхозда сабзавот экинларидан мўл ҳосил етиштирилди. Ҳозирги кунда колхоз аъзолари мўл ҳосилнинг сўнгги тонналарини йиғиб олиш билан бирга, кузги шудгорлашни ҳам қизитиб юбордилар. Шудгор олдидан ерга ўғит солинаётир. Раҳим Акромов, Тельвер Телеметов сингари ғайратли тракторчилар ўз агрегатларини унумли ишлатиб, бир суткада 10-11 гектардан ерни шудгор қилмоқдалар. Улар ҳозиргача 500 гектардан ортиқроқ ерни ҳайдаб қўйдилар.

С. Бойматов.

* * *

Орджоникидзе. Улуғбек номли 37-ўрта мактаб ўқувчилари 25 гектар ерга чигит экkан эдилар. Ёшларнинг фидокорона меҳнати туфайли ҳар гектар ердан 36 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Далада ҳали ҳосил бор. Шунинг учун ёшлар «оқ олтин»нинг сўнгги граммларигача тўла йиғиб олиб, ҳосилдорликни 40 центнерданга етказиш учун курашмоқдалар.

Ўқувчилар келгуси йилда пахтадан бундан ҳам юқорироқ ҳосил етиштиришга аҳд қилиб қўйдилар. Шунинг учун ажратилган ерлар ҳозирдан шудгор қилина бошланди.

К. Ортиқов.

* * *

Янгийўл. Свердлов номли колхоз аъзолари Саидвали отани жуда ҳурмат қилишади. Ота йиғим-терим даврида ўртоқ Х. Азаматов бошлиқ бригада далаларида фидокорона меҳнат қилди. Ота йўлларда, увотларда, хирмон атрофларида тўкилган пахталарни териб берди. Бу ишдан ортган вақтларини эса карталарда оппоқ бўлиб очилган момиқларни теришга бағишлади.

А. Иноғомов.

* * *

Юқори Чирчиқ. 12-боғдорчилик совхозида ток кўмиш ишлари қизғин ўтди. Хўжаликнинг ишбилармон кексалари бу тадбирни амалга оширишда актив қатнашдилар. Улар 100 гектардан ортиқроқ майдондаги токларни кўмиб қўйдилар.

С. Холназаров.

Суратларда: (чапдан) Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг бригадири Б. Ўрдабоев, Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхозининг илғор теримчиси Анна Тишиева ва Гулистон районидаги Ленин номли колхознинг бригадири Кўпайсин Муҳитдинов ўртоқлар.

М. Шевелев фотолари.

Қуйи Чирчиқликлар илғорликни қўлдан бермасликлари керак

Қуйи Чирчиқ район меҳнаткашлари бу йил катта ғалабаларни қўлга киритдилар. Етти йилликнинг биринчи йили топшириқларини шараф билан ошириб адо этдилар. Каноп, жут, пахта ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планлари ва мажбуриятлари муддатидан илгари бажарилди. Райондаги совхоз ва колхоз хўжаликлари иқтисодий жиҳатдан яна ҳам мустаҳкамланди. Деҳқончиликда юқори ҳосил олишнинг дастлабки шарти кузги шудгорга катта аҳамият берилганлиги, айниқса техникадан ва қулай об-ҳаво шароитидан унумли фойдаланилганлиги туфайли ана шундай ютуқларга эришилди.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг ўртоқ Жапаш Холий бошлиқ трактор-далачилик бригадаси аъзолари бу йил 215 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 32,5 центнердан ҳосил етиштирдилар. Улар етиштирилган ҳосилнинг 60 процентини машина билан териб олиб, йиғим-теримни барвақт тамомладилар. Ҳозир улар деярлик ҳамма пахта майдонини шудгор қилиб қўйдилар.

— Чунки, — деди ўртоқ Жапаш, — ҳозир шудгор қилмасак келгуси йилда дард қолишимиз мумкин.

Мустафо Чачи, Қирғизов ўртоқлар бошлиқ бир қатор трактор-далачилик бригадаларида ҳам кузги шудгор жадал давом эттирилмоқда.

Совхознинг ўртоқ Югай Яков Данилович бошлиқ 1- бўлимида 800 гектар пахта майдонидан ҳозиргача 500 гектари шудгор қилинди. Кузги шудгорда бу бўлим олдинда бормоқда. Механизаторлардан М. Катаманов, С. Богаслав, Ибасан, С. Иванов сингари ўртоқлар шудгорни сифатли қилиб ўтказишда астойдил ишламоқдалар.

Райондаги бир қатор колхозлар шудгорлашни тамомлаш арафасида турибдилар. Ўртоқ Хан Сергей Андреевич раис бўлган Ворошилов номли колхозда 1120 гектар ердан 900 гектари сифатли шудгор қилинди. 3 та ҳайдов тракторининг ҳар бири билан 300 гектардан ер ҳайдалди.

Бироқ, бу фактларга қараб районда кузги шудгор белгиланган графикка мувофиқ давом этаяпти, мавжуд ҳайдов тракторлари кузги шудгорга тўла сафарбар этилган, ҳамма ерда қолган пахта ҳосилини йиғиб олиш кузги шудгорни барвақт тамомлашга боғлаб конвейер усулида уюштирилган, деб бўлмайди.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг ўртоқ Содиқжон Тошмирзаев бошлиқ 4- бўлимида 750 гектар пахта майдони бор. Бўлим раҳбарлари, бригада бошлиқлари қолган ҳосилни жадал йиғиб олишни конвейер усулида ташкил этмаганлар. Улар келгуси йил мўл ҳосили учун қулай шароит яратишни жиддий ўйлаб кўрмаётирлар. Шунинг учун бу бўлимда эндигина 150 гектар ер шудгор қилинган.

Умуман совхозда «олдин ҳосилни йиғиб олайлик, шудгорни хаш-паш дегунча қотириб ташлаймиз, тракторлар етарли» деган кайфият ҳукм сурмоқда. Ерларни тезроқ бўшатиб, пешма-пеш кузги шудгорни ўтказишга етарли даражада эътибор берилмаяпти. Шу туфайли совхозда ҳозиргача 4700 гектар ердан 1445 гектари шудгор қилинди.

Шунингдек, Ленин номли (раиси ўртоқ Тен Чан Бан), «Коммунизм» (раиси ўртоқ Асат Раҳматов), «Ўзбекистон» (раиси ўртоқ Олимжон Стамов) колхозларида кузги шудгорни жадал давом эттириш ва барвақт тамомлаш учун техника ҳам, механизаторлар ҳам етарли бўлгани ҳолда бу иш суст давом этмоқда.

Қуйи Чирчиқ районида дастлаб кузги шудгорни 15 ноябргача тамомлашга мўлжаллаб график тузилган эди. Лекин бу график бажарилмай қолди. Бунга дастлаб барча ҳайдов тракторларини тўла ишга туширилмагани, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида ерни тезроқ ҳосилдан бўшатиш чоралари кўрилмаётгани, айниқса, бу муҳим иш устидан контролликнинг йўқлиги сабаб бўлди. Район раҳбарлари «биз ҳозир Оққўрғон районига ёрдам бериш билан бандмиз» деб бу ишга кам аҳамият берганлар. Натижада ҳозир совхоз ва колхозлардаги 60 та ҳайдов тракторидан 20—22 таси бекор турибди.

Қишлоқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида катта ғалабага эришган, олдингилар қаторида планни бажарган Қуйи Чирчиқ район меҳнаткашлари кузги шудгорни ҳам областда биринчи бўлиб тамомлаш имконига эгадирлар. Улар шу имкониятларни қўлдан бой бермасликлари лозим.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Ўзбекистон қўриқларида ҳосил мўл бўлди

Ўзбекистоннинг Мирзачўл райони группалари бу йил мўл ҳосил етиштирдилар, ҳозирнинг ўзидаёқ давлатга 170 минг тонна пахта топширдилар. Бу ерда бир йилнинг ўзидаёқ «оқ олтин»нинг ялпи ҳосили деярли бир ярим баравар кўпайди.

Гулистон ва Боёвут районларида етти йилликнинг биринчи йилида 10 минг гектарга яқин қўриқ ер ўзлаштирилди. Ишлаб чиқаришга илғор агротехника усулларининг жорий қилиниши мўл ҳосил етиштириш ва пахта тайёрлашга сарф қилинган меҳнат харажатларини анча камайтириш имконини берди. Кўпгина майдонда ғўза квадрат-уялаб ўстирилиб, икки томонлама механизмлар ёрдамида парвариш қилинди.

Бу йил Мирзачўл группаси районларида юзлаб пахта териш машиналари ишлади. Машина билан 31 минг тоннадан ортиқ пахта терилди.

Мирзачўл группаси районидаги колхоз ва совхозларнинг ҳисобига давлатга сотган пахтаси эвазига ҳозирнинг ўзидаёқ 459 миллион сўм ўтказилди. Собиқ қўриқ ерлар эндиликда инсон хизматига бўйсунди, пахтазор водийга айланди, ҳозирги кунга келиб ҳар бир гектар пахтазор Мирзачўлнинг аҳолисига 600 минг сўмдан даромад келтираяпти.

Шудгорлаш қизғин бормоқда

Сирдарё районидаги «Победа» колхозининг аъзолари келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин ҳозирламоқдалар. Механизаторлар дастлаб маккажўхори ва полиз экинларидан бўшаган ерларни шудгорладилар. Кейин шолипоялар ҳайдалди. Ҳозирги кунда колхозда 7-8 ҳайдов трактори унумли ишлаётир.

Шудгорлаш ишида Будилов ва Громов ўртоқлар бошқаларга намуна бўлиб меҳнат қилмоқдалар. Улар ўз сменаларида 10 — 11 гектар ерни сифатли шудгор қилмоқдалар.

Колхоз механизаторлари янги йилга қадар ҳамма пахта майдонларини тўла шудгорлаб қўйиш мажбуриятини олган эдилар. Шунинг учун яна бир неча ҳайдов трактори ремонт қилинаётир. Бу тракторлар ҳам бугун-эрта ишга туширилади. Техника ремонтида тракторчилар бригадасининг бошлиғи ўртоқ Содиқ Мавруловнинг хизмати катта. У тракторларнинг мавсумда бетўхтов ишлашларини таъминлаш мақсадида ремонтнинг сифатли бўлишига катта эътибор бераётир.

Қ. ҚУРБОНБОЕВ.

Келгуси йил тараддуди

ЧИНОЗ. Ленин номли колхоз аъзолари 1960 йилда пахтадан янада мўл ҳосил етиштириш ниятида кузги-қишки ишларни уюшқоқлик билан бошлаб юбордилар. Ҳозир хўжаликда бир неча ғўзапоя юлиш агрегати унумли ишлаб, ҳайдов тракторлари учун йўл очиб бераётир.

Бу йил пахтакорлар салкам минг гектар ердан 25 центнердан ҳосил кўтардилар. Бу муваффақиятнинг сабабларидан бири ўтган йили пахта майдонларининг кузда шудгорлаб қўйилганлигидадир. Шунинг учун ҳам механизаторлар бу йил пахта майдонларини 15 декабргача шудгорлаб қўйишга қарор қилганлар. Кўп тракторчилар, жумладан Т. Авалбоев, Б. Қосимов, Б. Нуралиев, М. Тошбўлов ўртоқлар мавсумда 200 гектардан ерни сифатли қилиб шудгорлаш мажбуриятини олган эдилар. Улар кузнинг ҳозирги ғанимат кунларидан унумли фойдаланишиб, кунлик иш топшириқларини ортиғи билан бажармоқдалар.

Келгуси йил мўл ҳосили учун кураш Навоий номли колхозда ҳам қизғин бораётир.

Т. ИМОМОВ,
А. АБДУРАҲМОНОВ.

КВАДРАТНИНГ ХОСИЯТИ

Бригадамизда кўп йилдан бери квадрат-уялаб ғўза ўстириб, мўл ҳосил етиштириб келинмоқда.

Бу йил ҳам 92 гектар ерда нуқул квадрат-уялаб ғўза ўстирдик. Механизаторларимиз ҳар бир туп ғўзани кўз қорачўғидай асраб культивация қилдилар. Суғоришни ҳам ғўзанинг талабига қараб ўтказдик. Натижада мўлжалдагидан ортиқ ҳосил тўпладик.

Мўл ҳосил етиштирганинг билан уни йиғиб-териб олишни ўрнига қўймасанг меҳнатингнинг бир қисми зое кетиши мумкин. Шунинг учун ҳам бригадамиз аъзолари йиғим-терим даврида алоҳида уюшқоқлик кўрсатиб ишладилар.

Теримда нобудгарчиликка йўл қўймадик. Кўпмингкилограммчи теримчиларимиз, аравакашлар, хирмондагилар бир-бирларидан ўзишга ҳаракат қилиб ишладилар. Натижада ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил топшириш юзасидан олган мажбуриятимизни ортиғи билан бажардик.

Бригадамиз аъзолари қолган ҳосилни ҳам нобуд қилмай териб олиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Кузги шудгор мўл ҳосил гарови эканлигини ҳисобга олиб, бу ишни ҳам кучайтирмоқдамиз.

Х. РУСТАМОВ,
Сирдарё районидаги Куйбишев номли колхознинг бригада бошлиғи.

Бригадир ҳикоя қилади

Бу колхозда сабзавот етиштиришнинг миридан-сиригача билиб олган миришкор деҳқонлар кўп экан. Улар эрта баҳорданоқ ишни пухта қилиб, картошка, сабзавотдан мўл ҳосил етиштириш учун фидокорона меҳнат қиладилар.

Шулар тўғрисида гап кетганда, раис Турғун Мирзаев биринчилар қатори Тўхтамурод Эргашевнинг номини тилга олди.

— Жуда серҳаракат, ўз ишига пухта киши у, — деди раис, — мен айтмоқчи бўлган гапларни яхшиси унинг ўзидан сўранг.

Тўхтамурод ака даласига йўл олдик. Олтин куз ўз сепини кўз-кўз қилмоқда. Дарахтлардан тушган олтин ранг баргларни шамол енгил учириб, йўлкаларга тўшаб кетмоқда. Кенг дала йўлларидан ўтиб борар эканмиз, кечагина ёмғир-қор ёғиб ўтганлигига қарамай, иш қизғинлигини кўрдик. Колхозчилар картошка, сабзавот, помидордан мўл ҳосил етиштиришибди. Ҳозирги кунда ана шу ҳосилнинг сўнггисини йиғиб-териб олиш ишлари тугалланмоқда.

Бригадир Тўхтамурод акани шудгор қилинаётган ерда учратдик. У, тракторчиларнинг ишини, шудгорнинг сифатини текшириб кўриш учун картошка йиғилаётган қўшни картадан ҳозиргина бу ерга келиб турган экан.

— Тракторчиларимиздан хурсандмиз, — дейди у. — ерни роса тобига келтириб ҳайдашаяпти. — улар ҳам энди тушуниб қолишди-да, шудгор ўз вақтида ва сифатли ўтказилса, ҳосил шунчалик мўл бўлади.

Биз Тўхтамурод Эргашев билан далаларни айланиб, у ердаги қайноқ меҳнат қилаётган колхозчиларнинг ғайрати ва шижоатига қойил қолдик. Тўхтамурод ака шу колхозда 12 йилдан буён бригадир бўлиб ишлар экан. Унинг бригадаси ҳар йили ҳам планни ошириб бажаради.

— Ҳар йилгисидан ҳам бу йилги меҳнатимиз баракали бўлди, — деб ҳикоя қилади бригадир, — еримиз 65 гектар. Шундан 12 гектари узумзор-боғ. Боғбонларимиз роса меҳнат қилишди, узум ҳосили жуда ҳам мўл бўлди. Йил бошида гектаридан 18 тоннадан картошка топширамиз деб, ваъда берган эдик. Ғалвир сувдан кўтарилаётган ҳозирги пайтда ваъдамизни ошириб бажарганлигимиз ҳаммамизни қувонтирмоқда. Гектаридан 26 тоннадан ҳосил олдик. Ҳазил гап эмас бу, мен сизга айтсам, буларнинг ҳаммаси техниканинг, квадратнинг шарофати. Хашаки лавлаги ҳосили ҳам биз кутгандан ортиқ бўлди. Маккажўхоридан 46 ўрнига 60 тонна силос бостирдик. Қовун-тарвуз ҳосили ҳам ниҳоятда баракали бўлди! Гектаридан 33 тоннадан ошириб ҳосил олдик.

Бир-бирлари билан мусобақалашиб ишлаган звеноларимиз барака топишсин. Ўртоқ Эркин Эргашев ҳамда Ҳидой Иноятов бошлиқ звенолар эришган ютуқлар колхозчиларимизни жуда хурсанд қилди.

Сўнгра бригадир келгуси режалар ҳақида гапириб берди.

— Келаси йили еримизга ер қўшамиз, бу ишни ҳозирданоқ кучайтириб юбордик. Билмай юрар эканмиз, картошкани квадрат-уялаб экишда гап кўп экан. Эндиги йили бунга катта эътибор берамиз. Механизаторларимизнинг аҳди ҳам ана шундай. Токзоримизни ҳам кенгайтирамиз. Бу ишни ҳозирданоқ бошлаб юбордик.

Тўхтамурод ака яна кўп гапларни айтди. У ҳар гапида техникани кўпайтириб, деҳқонларнинг оғирини енгил қилган ҳукуматимизга раҳмат айтар, колхозчилар, механизаторларнинг ихлоси баланд эканлигини қувониб сўзларди.

Калинин районидаги Сталин номли колхоз сабзавотчилари бу йил картошка, сабзавот етиштириш юзасидан белгиланган планни ортиғи билан бажардилар. Бунда миришкор деҳқон ўртоқ Тўхтамурод Эргашев бошлиқ бригада аъзоларининг ҳиссаси ҳам катта бўлди.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Ҳосилдорликни ошириш — уруғликнинг хилланишига боғлиқ

Етти йилликнинг тўнғич йилида сабзавотчи хўжаликлар ҳосилдорликни анча ошириб, яхши натижаларга эришдилар. Тошкент шаҳар атрофидаги колхоз ва совхозларда картошка, сабзавот ва полиз экинларидан мўл ҳосил олиниб, шаҳар аҳолисининг бу маҳсулотларга бўлган талаби қондирилаётир.

Бироқ айрим колхоз ва совхозларда ҳали ҳосилдорлик анча паст. Бунинг асосий сабабларидан бири уруғликни яхши танламасликдадир. Ўтган йили Калинин районидаги кўпгина сабзавотчи хўжаликлар картошка уруғлигини ўзларида тайёрламадилар. Шу туфайли уруғлик бозорлардан сотиб олинди. Бунинг учун биргина Навоий номли колхоз 700 минг сўм сарфлади. Охунбобоев номли, «Қизил шарқ» колхозларида ҳам шундай бўлди. Натижада бу хўжаликлар икки томонлама зарар кўрдилар. Биринчидан, уруғлик учун анчагина миқдорда пул сарфланди. Агар уруғлик колхозларнинг ўзида етиштирилганида бу анчагина маблағнинг иқтисод қилинишини таъминлар эди. Иккинчидан, сотиб олинган уруғликнинг бир қисми айниган ва касалланган бўлиб чиқди. Шунинг учун ҳосилдорлик анча камайиб кетди.

Навоий номли колхоз 200 гектар ердаги картошкадан 11 тоннадан ҳосил олди. «Қизил шарқ» колхозида эса ҳар гектар ер ҳисобига етиштирилган ҳосил 9 тоннаданга аранг етди. Шу мисолнинг ўзиёқ уруғликнинг хилланмаслиги катта зарар келтиришини исботлайди.

Ҳозир ҳамма сабзавотчи хўжаликларда ҳам кўп миқдорда картошка ҳосили бор. Шунинг учун ҳар бир хўжалик ўзи етиштирган ҳосилдан уруғлик тайёрлаб қўйиши керак. Ажратилган уруғликни кўкламгача сақлашда ҳам эҳтиёт бўлиш лозим. Айрим жойларда уруғлик ўраларга ташланиб устига қамиш ёки похол солиб кўмилади. Бу нотўғри. Чунки бу тақдирда уруғлик нормал ҳаво ололмай чирийди.

Тажриба шуни кўрсатадики, уруғлик учун 500 минг килограммдан картошка сиғадиган ўралар тайёрлаш яхши бўлади. Шунингдек, ўрадаги намлик ҳам нормал бўлиши керак. Картошка ўртача намликдаги тупроқ билан тўғридан-тўғри кўмилаверилади. Унинг тепасига ҳеч қандай хашакнинг ҳожати йўқ. Уруғлик учун тайёрланган ўралар қиялик жойларда бўлиши маъқул. Чунки бундай жойларда сув тўпланмайди. Оқибатда картошка келгуси йилгача қандай кўмилган бўлса шундайлигича туради.

М. ҲАЙИТБОЕВ,
агроном.

Унутилаётган соҳа

Бу йил Бўка районида 950 қути қурт урути боқилган эди. Тут баргининг етишмаслиги сабабли баҳорги қурт боқиш ҳисобига йиллик план бажарилмади. Натижада колхоз ва совхозлар такрор қурт боқишга мажбур бўлдилар. Бу, анча миқдорда вақт, ишчи кучи ва маблағнинг ортиқча сарфланишига олиб келди.

Район ҳамда колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бу йилги қийинчиликни назарда тутиб, бундан буён тутчиликка катта эътибор беришга қарор қилдилар. Бироқ бу қарор тезда унутилди. Шу кунларда область меҳнаткашлари кўчат ўтказиш ойлигида актив қатнашиб жуда яхши иш қилмоқдалар. Колхоз ва совхозларда кўплаб тут кўчатлари ўтказилаётир. Аммо Бўка районида бу муҳим ишга дуруст эътибор берилмаётир.

Районда 110 гектар ерда тутзор бор эди. Қаровсизлик натижасида бунинг 75 гектари чакалакзорга айланиб, барг бермай қўйган. Шунингдек, арақ бўйлари, карталарнинг четларига қатор қилиб экилган 118 минг туп катта тут дарахтларининг бир қисми ҳам қовжираб, камбарг бўлиб қолган. Ўртоқ Иброҳимов раислик қилаётган «Ленин йўли» колхозида анча куч ва маблағ сарфланиб, 12 гектар ерда тутзор ташкил қилинган эди. Кейинги йилларда бу тутзор мутлақо қаровсиз ҳолга ташлаб қўйилди. Натижада бу ер тутзор эмас, балки моллар боқиладиган чакалакзорга айланиб қолди.

Шунга ўхшаш аҳволни Жамбул номли, Ленин номли, Карл Маркс номли колхозларда ҳам учратиш мумкин.

Бу йил баҳорда районда 130 минг дона қатор ва 95 гектар тўплама тутзор ташкил қилиниши керак эди. Бироқ план бажарилмади. Ишнинг фақат 30—35 проценти бажарилиб, қолгани кузга суриб қўйилди. Энди бўлса бу иш келгуси йилнинг кўкламига сурилаётир. Эҳтимол кўкламга бориб яна келгуси кузга қолдирилар. Республикамизнинг нодир бойликларидан бири бўлган пиллачиликка, аниқроғи ипак қуртининг озуқа базасига шу зайлда муносабатда бўлиш мумкинми ахир!

А. НАБИХЎЖАЕВ.

Қардошларча ҳамкорлик

25 ноябрда Москвада Совет-Мўғулистон дўстлиги жамияти правлениесининг раиси Совет Иттифоқи маршали С. М. Будённий ва Мўғулистон делегациясининг бошлиғи Мўғулистон-Совет дўстлиги жамияти Марказий кенгаши президиумининг аъзоси Б. Батарчи ҳар иккала жамият ўртасида маданий ҳамкорлик тўғрисидаги битимни имзоладилар.

Битимни имзолаш вақтида Мўғулистон Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Б. Жамбалдорж ҳозир бўлди.

Улуғ Октябрнинг 42 йиллигини байрам қилиш учун келган Мўғулистон-Совет дўстлиги жамияти делегацияси Совет Иттифоқида қарийб уч ҳафта меҳмон бўлиб турди. Мўғулистонлик меҳмонлар Ленинград, Олмаота шаҳарларида, шаҳар атрофидаги колхоз ва совхозларда бўлдилар, жамоатчилик, фан ва маданият вакиллари билан учрашдилар.

(ТАСС).

УЧУВЧИ В. КОККИНАКИНИНГ ЯНГИ ЖУДА КАТТА ЮТУҒИ

СССР нинг хизмат кўрсатган синовчи учувчиси икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. Коккинаки бошқарган «ИЛ-18» турбовинтли самолёт 25 ноябрда Москва яқинидаги аэродромдан парвоз қилди. Самолётнинг бортида 20 тонна коммерсия юки бор эди.

Дастлабки маълумотларга кўра, ҳаво корабли 12 минг метр баландликка етган. «ИЛ-18» самолёти экипажининг мазкур натижаси жаҳон миқёсида янги жуда катта ютуқдир.

В. Коккинаки экипажи парвозининг натижалари ҳақидаги материаллар янги жаҳон рекорди сифатида тасдиқлаш учун В. П. Чкалов номидаги СССР Марказий аэроклубининг авиация спорти комиссиясига, сўнгра эса жаҳон рекордини рўйхатга олиш учун халқаро авиация федерациясига (ФАИ) юборилади.

(ТАСС).

КИМЁ САНОАТИ СОҲАСИДА ҲАМКОРЛИК

1959 йил 11 ноябрдан 16 ноябргача Берлин шаҳрида кимё саноати соҳасида иқтисодий ва илмий-техника ҳамкорлиги Доимий Комиссиясининг мажлиси бўлди.

Доимий Комиссия мажлисида Албания Халқ Республикаси, Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Руминия Халқ Республикаси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Чехословакия Республикасининг вакиллари қатнашдилар.

Мажлисда Хитой Халқ Республикаси ва Корея Халқ Демократик Республикасининг вакиллари кузатувчилар сифатида қатнашдилар.

Доимий Комиссия Иқтисодий ўзаро ёрдам кенгашида қатнашувчи мамлакатлар ўртасида иқтисодий ва илмий техника алоқаларини янада кенгайтириш соҳасида кимё саноатининг жадал ривожланишига ёрдам берадиган тавсияларни қабул қилди.

Комиссия мажлиси дўстона вазиятда ўтди.

А. И. Микояннинг Мексикада бўлиши

ПОСА-РИКА, 25 ноябрь. (ТАСС мухбири). СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян Мексика бўйлаб қилаётган ўз сафарини тамомлай деб қолди. Кейинги икки кунда у Монтеррей, Сьюдад-Пемекс шаҳарларида бўлди ва кеча кечқурун Поса-Рика шаҳрига келди.

Монтеррейда совет меҳмонлари мамлакатда энг йирик заводлардан бири бўлган металлургия заводида бўлиб, ундаги домна, прокат, трубопрокат, мотор цехларини ва бошқа цехларни кўздан кечирдилар, ишчилар билан, маҳаллий касаба союз ташкилотининг вакиллари билан суҳбатлашдилар. А. И. Микоян ҳамма саволларга батафсил жавоб қайтарди ва ўзи ҳам ишчиларга уларнинг турмуши ва меҳнати ҳақида саволлар берди. Ишчиларнинг илтимосига мувофиқ, А. И. Микоян улар билан бирга суратга тушди. Сўнгра СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ишчиларнинг болалари ўқиётган мактабга келди. Ўқувчилар меҳмонни қизғин табрикладилар.

А. И. Микоян ва унинг ҳамроҳлари прокат ва тунука ишлаб чиқарувчи заводда ҳам бўлиб, тушдан кейин «Сан-Николас де лас Гарса» эхидосига (Мексика қишлоқ хўжалик кооперативига) келдилар. Деҳқонлар меҳмонларни самимий кутиб олдилар ва уларни кооператив хўжалиги билан танишишга таклиф этдилар. Эхидо аъзоларининг болалари иштирокида берилган ва миллий рақслар ижро этилган кичик концертдан кейин совет меҳмонлари кооператив раҳбарлари билан ва кўпгина деҳқонлар билан бирга далага келадилар.

Мезбонлар ўз муваффақиятлари ҳақида фахрланиб гапирдилар ва келажак планлари билан ўртоқлашдилар.

А. И. Микоян эхидо аъзоларининг бир неча уйида ҳам бўлди, мактабни кўздан кечирди. Эхидонинг иш билан банд бўлмаган ҳамма аъзолари меҳмонни кузатиб қўйишга чиқдилар. Улар самимий хайрлашиб, совет колхозчиларига салом айтдилар. А. И. Микоян уларга бутун совет халқидан салом топширди.

Ўша куни А. И. Микоян Нуэво-Леон штатининг губернатори Рауль Ранхель Фриас ҳузурида бўлди ва ўз шарафига губернатор томонидан берилган зиёфатда ҳозир бўлди.

А. И. Микоян губернаторнинг табрик нутқига жавоб қайтариб, эхидони кўриши муносабати билан зўр мамнуният билдириб, социалистик мамлакатлардан ташқари бошқа мамлакатларда ерни биргаликда ишлашда деҳқонлар қатнашадиган бундай хўжаликни кўрмаганлигини айтди. А. И. Микоян Совет Иттифоқининг саноати ҳақида, совет қишлоқ хўжалигининг муваффақиятлари тўғрисида гапириб берди ва ҳозир бўлганларнинг қарсаклари остида Мексика халқи ва унинг истиқболи шарафига, бутун дунё халқлари ўртасида дўстлик шарафига табрик хитоблари айтди. Зиёфат ғоят самимий ва дўстона вазиятда ўтди.

23 ноябрь кечқурун А. И. Микоян Монтеррей шаҳридан Мексика нефть саноатининг маркази бўлган Сьюдад-Пемекс шаҳрига самолётда жўнаб кетди.

Сьюдад-Пемексда А. И. Микоян корхоналар билан танишди, янги нефть қудуғида бўлди, ишчиларнинг уйларини кўздан кечирди. У жўнаб кетиш олдидан маҳаллий касаба союз ташкилотининг вакиллари билан узоқ суҳбатлашди, совет касаба союзларининг фаолияти тўғрисида, совет кишиларининг, жумладан, совет нефтчиларининг турмуш шароити ҳақида батафсил гапириб берди. Сьюдад-Пемекс ишчилари ва инженерлари Совет Иттифоқига бориш ва совет нефтчилари билан алоқа ўрнатиш мумкинми, деб сўрадилар. А. И. Микоян бундай алоқаларни ўрнатишда уларга ёрдам беришга ваъда қилади.

А. И. Микоян Сьюдад Помексдан Поса-Рика шаҳрига самолётда учиб кетди. Йўлда кетаётганида у Вилья Эрмоса шаҳрида тўхтаб, Мексиканинг қадимий ёдгорликлари сақланаётган маҳаллий музей билан танишди.

24 ноябрь кечқурун А. И. Микоян ва унинг ҳамроҳлари Поса-Рика шаҳрига келдилар.

В. КОЛОКОЛЬНИКОВ.

Берлинда митинг

БЕРЛИН, 25 ноябрь. (ТАСС). Бугун Берлинда Чехословакия партия-ҳукумат делегациясининг Германия Демократик Республикасида бўлишига бағишлаб ўтказилган катта митинг Германия Демократик Республикаси билан Чехословакия Республикаси ўртасида мустаҳкамланиб бораётган дўстлик ва қардошлик алоқаларининг далили бўлди. Германия Демократик Республикаси пойтахтининг минглаб меҳнаткашлари митингда сўзга чиққан Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Вальтер Ульбрихтни ва Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Чехословакия президенти Антонин Новотнийни қизғин табрикладилар.

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИНИНГ ИҚТИСОДИЙ ТАДБИРЛАРИ

ҚОҲИРА, 25 ноябрь. (ТАСС). Матбуотнинг хабарларига кўра, ҳозирги вақтда президент Носирнинг раислигида Қоҳирада ва вице-президент Амирнинг раислигида Дамашқда Бирлашган Араб Республикаси министрларининг мажлислари ўтказилмоқда. «Алжумхурия-гаридат аш-шаоб» газетаси ўзининг бош мақоласида бундай деб ёзади: шу мажлисларнинг мақсади «мамлакатни иқтисодий жиҳатдан тараққий эттиришнинг узил-кесил йўлини топишдан иборатдир. Бу йўл ўн йил мобайнида Бирлашган Араб Республикасининг миллий даромадини икки баравар кўпайтириш имконини беради».

Марказий ҳукумат, деб кўрсатиб ўтади «Алахром» газетаси, Миср районини ривожлантиришнинг 1400 лойиҳасини амалга ошириш негизларини ишлаб чиқмоқда. Бу лойиҳалар қишлоқ хўжалигини, саноатни, электрлаштиришни ва бошқа соҳаларни ўз ичига олади. Дамашқда вице-президент маршал Амир Сурия райони ижроия кенгаши министрлари билан биргаликда ана шу районни ривожлантириш лойиҳаларининг узил-кесил деталларини муҳокама қилмоқда. «Алахром» газетасининг хабар беришига қараганда, бу лойиҳалар министрларнинг марказий кабинети тасдиқига киритилади.

АНГЛИЯЛИК МЕҲМОНЛАР ТОШКЕНТДА

СССР билан маданий алоқа инглиз жамияти делегацияси 26 ноябрда Тошкентга келди. Бу делегация Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятлари союзининг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турибди. Жамиятнинг секретари К. Крейтон делегацияга бошчилик қилади.

Англиялик меҳмонлар Ўзбекистонда бир неча кун бўладилар. (ЎзТАГ).

Венгрия Социалистик ишчи партияси съезди шарафига

БУДАПЕШТ, 25 ноябрь. (ТАСС). Металлургия ва машинасозлик саноатининг меҳнаткашлари маҳсулот ишлаб чиқариш умумий йиллик планини бир миллиард форинтлик ошириб бажариш ва экспорт қилинадиган маҳсулот ишлаб чиқариш планини икки юз миллион форинтлик ошириб бажариш мажбуриятини олдилар.

Министрлик корхоналари Венгрия Социалистик ишчи партиясининг съезди шарафига пландан ташқари 40 минг тонна пўлат прокати, 241 юк автомобили, 140 трактор, 33 автобус, 4 пассажир темир йўли вагони, 2300 мотоцикл ва анчагина миқдорда бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқардилар.

Саноатнинг бошқа тармоқлари ишчилари ҳам муваффақият билан ишламоқдалар.

Енгил саноат ходимлари пландан ташқари 417 миллион форинтлик маҳсулот бердилар. Пойафзал саноатининг меҳнаткашлари пландан ташқари ишлаб чиқариш юзасидан мажбуриятдаги 317 минг жуфт пойафзал ўрнига шу вақтгача қўшимча равишда 343 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқардилар.

Съезд шарафига ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг таннархини 2 процент камайтириш мажбуриятини олган приборсозлик ходимлари ҳам ўз олдиларига қўйилган мақсадга эришишга муваффақ бўлдилар. Улар давлат учун 20 миллион форинт жамғардилар. Йил охиригача улар яна 11 миллион форинт тежашга аҳд қилдилар.

ФОЙДАЛИ 5 МИНУТ

Соат кундуз бир ярим. Смена тугашига роса икки ярим соат вақт бор. Баъзи кишилар ўзларида ҳорғинлик сеза бошладилар. Шу пайт цех репродукторидан ёқимли куй янграй бошлади. Куй тингач, дикторнинг таниш овози дастгоҳлар ғовурини босиб кетди.

— Диққат! Комбинат радиоузелидан гапирамиз. Ҳозир ишлаб чиқариш гимнастикасини бошлаймиз.

Ишчилар бир зумда дастгоҳлар ўртасидаги ўтиш йўлида саф тортишди. Улар дикторнинг дона-дона қилиб айтаётган гаплари асосида ҳар бир ҳаракатни куйга жўр бўлиб, такрорлай бошладилар. Турли гимнастика машқларини бир текисда бажараётган коржома кийган ишчиларни кўрсангиз ўзингизни худди бирорта катта спорт залига кириб қолгандек ҳис қиласиз. Орадан беш минут вақт ўтди, гимнастика тугади. Бадан тарбиядан енгил тортган ҳар бир ишчи ўз жойига ўтиб ишини давом эттира бошлади.

Тошкент тўқимачилик комбинати корхоналарида кундалик ишлаб чиқариш гимнастикаси шу зайлда ўтказилади. 1956 йилда жорий қилинган бу яхши ташаббус ишчиларнинг меҳнат қобилияти ва меҳнат унумдорлигини оширишда яхши ёрдам бермоқда.

Бунинг учун кўпгина цехларга репродукторлар ўрнатилди. Ишлаб чиқариш гимнастикаси бўйича илмий методика совети, методика кабинети ташкил этилди. Гимнастика машқларини мунтазам ва намунали уюштириш мақсадида зарур тадбирларни амалга ошириш учун 30 минг сўм маблағ ажратилди.

Ҳозир комбинат корхоналарини радиолаштириш ишлари тугалланай деб қолди. Гимнастика машғулотлари цех шароитига қараб, иш жойининг ўзида ва ташқарида — очиқ ҳавода ўтказилмоқда. Бу 5 минутли фойдали гимнастика комбинатда меҳнат қилаётган кўп минг ишчи-хизматчининг кундалик севимли машғулотига айланиб қолган.

М. МИРЗАМУҲАМЕДОВА.

Суратда: комбинат ип фабрикасининг 1-йигирув цехида ишлаб чиқариш гимнастикаси ўтказилмоқда.

А. Абалян фотоси.

Халқаро шахмат турнирида

Осиё мамлакатлари халқаро шахмат турнирининг 8-турида Грушевский Момога, Магмарсурен Лим Хонг Гиэга, Крутихин Сарваровга, Бахтиёр Лилиенталга, Баренбаум Каталимовга ютқазди. Гусев-Нурмамедов партияси дуранг бўлди.

Мусобақанинг 9-тури шахмат ишқибозларини ғоят қизиқтирди. Бу турда мусобақа лидерлари СССР спорт мастери Муҳитдинов билан мастерликка кандидат Грушевский учрашдилар. Мана шу қизиқ учрашув ўринларнинг тақсимланишида жуда катта аҳамиятга эга эди. Оқ доналар билан ўйнаган Муҳитдинов биринчи юришни шоҳнинг олдидаги пиёдасини икки хона юқорига суриш билан бошлади. Рақиби ҳам шундай қилди. Тахтада ҳозирги замон мусобақаларида тез-тез учрайдиган испанча партиянинг қадимги вариантларидан бири вужудга келди. Тахминан 20—25-юришлардан бошлаб ўйин Муҳитдиновнинг устунлиги билан давом этди. У рақибининг фарзин томондаги пиёдаларини шоҳи ва оти билан тўсиб қўйди ва ўзи ҳар икки томонда ҳам актив операциялар қилишга киришди. Бироқ ўйиннинг бешинчи соатида спорт мастери тезда ғалабага эришиш ўрнига бир неча ноаниқликларга йўл қўйди. Натижада ўйин дуранг бўлди.

Мусобақа пешқадамларидан яна бири мастерликка кандидат Гусев (Тожикистон) қирғизистонлик Крутихинга қарши яхши ўйнай олмади. Дебютдаёқ унинг аҳволи анча танглашди. Бу оғир аҳволдан қутилиш учун Гусев кўп ҳаракат қилди-ю, лекин натижа чиқара олмади. Марказий линияларни эгаллаб олган оқ рухлар ва пассив жойлашган фигуралар Гусевнинг мағлубиятини тезлаштирди. Республикамиз чемпиони Баренбаум билан Индонезия чемпиони Бахтиёр учрашуви ҳам жуда мураккаб ва кескин равишда давом этди. Бахтиёр ўйиннинг ўрталарида бир пиёдасини қурбон қилиб икки филини муҳим диагналларга ўрнаштирди. Шундан сўнг Баренбаум бир рухини ташлаб Бахтиёрнинг шоҳига ҳужум бошлади. Доналар устунлигига эришиш йўлини топган Индонезия чемпиони мотдан қутилиш иложини ҳам топа олди. Бир рухидан ажралган Баренбаум ютқазди. Бу учрашув тамошабинларда зўр ҳаяжон ва катта қизиқиш туғдирди. Индонезиянинг иккинчи вакили Лим Хонг Гиэ СССР спорт мастери Каталимовга қарши дебютда ёмон ўйнагани туфайли тезда мағлубиятга учради. Туркманистон вакили Нурмамедов Магмарсуренни (Мўғулистон) ютди. Сарваров (Ўзбекистон) эса мўғулистонлик Момога ютқазди.

Шундай қилиб, ўтган 9 турдан сўнг Грушевский 9 имкониятдан 6,5 очко билан биринчи, Муҳитдинов 8 ўйиндан 6 очко билан иккинчи ўринда бормоқда.

У. ЭЛБЕКОВ,
мастерликка кандидат.

Ёш мутахассисларнинг диплом ишлари

Ўрта Осиё политехника институти механика факультетининг битирувчи курс студентлари шу кунларда диплом лойиҳаларини ёқламоқдалар. Факультетни бу йил қишлоқ хўжалик машиналари конструкторлари, автотранспорт инженерлари, машинасозлик ва қуюв ишлаб чиқариши бўйича мутахассисликларга эга бўлган 150 ёш инженер тамомлаб чиқади.

Партиямиз XXI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми кўрсатмаларига амал қилиб, кўпгина студентлар ўз дипломларига иттифоқчи республикалар саноат корхоналари учун муҳим аҳамияти бўлган темаларни танлаб олдилар. Студентлардан Назаров, Рустамов, Каримов ва яна бир неча дипломант автомобиль транспорти министрлигининг заказига мувофиқ юк ташиш автокомбинати устида иш олиб бордилар. 30 га яқин студент эса ўз дипломларини қуюв ишлаб чиқаришининг муҳим масалаларига бағишладилар. Дипломант С. Ҳамидов ўз диплом проектида металлни автоматик равишда қуйишни ишлаб чиқди. Студентнинг бу илмий иши фақатгина Ўзбекистон учун эмас, балки Совет Иттифоқининг бошқа ўлкалари учун ҳам аҳамиятлидир.

Диплом лойиҳаларининг муҳим проблемаларга бағишланганлиги ва бу проблемалар илмий жиҳатдан яхши ҳал этилганлиги студентларнинг институт қучоғида юқори малакали мутахассис бўлиб етишганликларидан далолат бериб турибди.

Ю. КОГТЕВ.

Рус синфлари очилди

Пойтахтимиздаги 154-мактабда янги ўқув йилида ўзбек синфларини кўпайтириш билан бирга рус синфлари ҳам очилди. Янги очилган 1-рус синфида ҳозир 28 ўқувчи таълим олмоқда. Яқинда мактабда 2-рус синфи ҳам ташкил қилиниб, унда 15 дан ортиқ бола ўқимоқда. Рус синфларида ўқувчилар сони яна анча кўпайтирилади.

Бу йил синфларнинг умумий сони ўтган йилги 14 тадан 17 тага етказилди. Мактабда ўқувчиларнинг ўзига-ўзи хизмат қилишлари ҳам намунали ташкил қилинган. 3-«А» ва 3-«Б» синф ўқувчилари ўз синф хоналарини тоза сақлашда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

И. РУСТАМОВ,
М. МИРЗАЕВА.

БИЛДИРИШ

28 ноябрь кундуз соат 12 да Округ Офицерлар уйининг концерт залида Тошкент шаҳар журналистларининг умумшаҳар йиғилиши бўлади.

Кун тартиби: СССР журналистлари 1-Бутуниттифоқ съездининг якунлари ва шаҳар журналистларининг вазифалари ҳақида — докладчи СССР Журналистлари союзи правлениесининг секретари ва Ўзбекистон Журналистлари союзи правлениесининг раиси И. Раҳимов.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети.
Журналистлар союзининг шаҳар бўлими.

Редактор ўринбосари:
М. ҚОРИЕВ.

ЯНГИ КИТОБЛАР

КОММУНИСТИК МЕҲНАТ ҲАҚИДА

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриёти «Партия ходимининг кутубхонаси» сериясида «КПСС меҳнатнинг коммунистик формалари учун курашда» деган брошюрани босиб чиқарди.

Тарих фанлари кандидати В. В. Ревенко коммунистик шанбаликнинг 40 йиллигига бағишланган бу брошюрасида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг коммунистик меҳнат формалари учун олиб борган курашини ҳар тарафлама ёритиб беришга ҳаракат қилади. Автор Ленин қўллаб-қувватлаган коммунистик шанбаликларнинг вужудга келишини, уларнинг тарихий аҳамияти ва бизда меҳнатнинг қадр-қиммати ниҳоятда ошганлигини тарихий фактлар билан кўрсатиб беради.

Коммунистик партия меҳнаткашларнинг ташаббуси билан вужудга келган коммунистик шанбаликларни умумхалқ ҳаракатига айлантириб, ёш Совет республикасини иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамлаш учун социалистик меҳнатни шон-шараф ишига айлантириш учун катта кураш олиб борди. Шу йўл билан мамлакатнинг моддий бойликлари кўпайтирилди, ишчилар синфининг ижодий ташаббуси янада ошди, мамлакатни чет эл интервентларидан сақлаш йўлида олиб борилган курашга катта ҳисса қўшилди.

Автор Совет давлати эндигина барпо этилган даврдаги шанбаликлар ҳаракатининг кенг ёйилганлигини кўрсатувчи характерли фактларни келтиради. Бу ҳаракат кучайиб, стахановчилар ҳаракатига айлангани, ҳозирги даврда эса коммунистик меҳнат бригадалари қилаётган шонли ишлар ҳақида батафсил гапиради. Ҳозирги вақтда 60 мингдан ортиқ смена ва участка коллективлари коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун қизғин кураш олиб бормоқда. Буларнинг сафларида юз минглаб совет кишилари ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилиб, етти йиллик планни муддатидан олдин бажариш учун курашмоқда.

Ўртоқ В. Ревенконинг мазкур брошюраси лектор ва агитаторлар, партия ва совет ходимларига бой материаллар беради.

«ДИН ВА ТУРМУШ»

Бирлашган нашриёт илмий-атеистик асарлар кутубхонаси циклидан ҳам брошюралар босиб чиқармоқда. Уларнинг бири К. Беляевнинг «Дин ва турмуш» сарлавҳали брошюрасидир.

Педагогика фанлари кандидати К. И. Беляев ўз асарида социализм шароитида меҳнаткашларнинг ижтимоий фаолиятлари билан оиладаги турмушлари бир-бирига чамбарчас боғланиб кетганлигини, уларни ажратиб бўлмаслигини таъкидлайди. Совет кишилари маркcча-ленинча таълимотга амал қилиб, социалистик ҳаёт қуриш соҳасида катта муваффақиятларни қўлга киритди. Совет кишиси янгича фикрлайдиган, яшайдиган, юксак ахлоқли ва олижаноб фазилатли курашчидир.

Лекин ҳамон диний сарқитлар, хурофотлар ва ақидалар айрим кишиларнинг онгида сақланиб, уларнинг ҳаётига маълум даражада салбий таъсир қилиб келмоқда. Чунки дин бир неча минг йиллардан бери мавжуд бўлиб авлод-авлоднинг суяк-суягига сингиб кетгандир. Дин ҳамиша ҳоким синфларнинг манфаатларини ёқлаб, уларга хизмат қилиб, меҳнаткашларни эзишда эксплуатация қуроли бўлиб келди. Дин меҳнаткашларнинг онгини заҳарлаб, уларни синфий курашдан чалғитиб келди.

Мамлакатимизда юз берган катта революцион ўзгаришлар миллион-миллион меҳнаткашларни диний хурофатлардан халос қилиб, уларнинг ҳаётига, фаолиятига катта ўзгаришлар киритди. Совет фанининг оламшумул-тарихий ғалабалари ҳам диний ақидаларнинг пуч ва бемаъни эканлигини исботламоқда.

Брошюра автори совет кишиларининг ҳаёти, турмуш шароитлари ўзгариб, тобора маданийлашиб, илм-фан нурлари билан мунаввар бўлганлигини ҳикоя қилади. Совет кишилари бўш вақтларини оилада хушчақчақ ўтказадилар, маданий ҳордиқ чиқарадилар, ўз билимларини оширадилар, цирк ва стадионларда бўладилар, кинофильм ва спектаклларни томоша қиладилар, қизиқарли спорт ўйинлари билан машғул бўладилар.

Лекин шу билан бирга айрим кишиларнинг феъл-авторида пасткашлик, бемаънилик, фисқи-фужур, мунофиқлик каби бир қанча ярамас хулқлар ҳам бор. Бу каби ярамасликларнинг юзага чиқишига асосан хусусий мулкчилик психологиясининг қолдиқлари сабабчидир. Хусусий мулкчилик психологияси эса эски урф-одатлар, диний хурофатларнинг натижасидир.

Дин киши характерига турли-туман йўллар билан таъсир қилади, унинг онгини заҳарлайди, ҳис-туйғуларини сиқиб қўяди, иродасини бўшаштиради. Диннинг киши ҳаётига ана шундай салбий таъсирлари автор томонидан жуда кўп қизиқарли мисоллар асосида исботлаб берилади. Автор кундалик ҳаётдан, жаҳонга машҳур бўлган бадиий асарлардан конкрет мисоллар келтириб, диннинг киши ахлоқини бузишини кўрсатиб беради. Айниқса диний сарқитларнинг ўсмирларга, мактаб ёшидаги болаларга таъсири зарарлидир. Бола «у дунё, жаннат, дўзох» каби тушунчаларнинг моҳиятига тўла тушунмай, уларга кўр-кўрона қул бўлиб қолаверади. Бу эса боланинг психологиясини заҳарлайди.

Дин медицинанинг азалий ва ашаддий душмани. У илоҳий муъжизаларнинг ҳар нарсага қодир эканлигини тарғиб қилиб, дуо, тумор, афсун, сиҳр, арвоҳ, эзиб ички каби бемаъни нарсаларнинг «шифобахш» кучини зўр бериб мақтайди. Баъзи соддадил одамлар эса ана шу найрангларга учиб, ўз соғлиқларини йўқотиб, тузалиш ўрнига касал орттириб юрадилар. Китобчада диннинг киши соғлиғига келтирадиган зарарлари батафсил тушунтириб берилган.

Хулоса қилиб айтганда К. Беляевнинг «Дин ва турмуш» китоби қизиқарли ёзилганлиги, фактларга бойлиги билан ажралиб туради. Шунинг учун ҳам у кўп сонлик агитатор ва пропагандистларнинг яхши кўмакчиси бўла олади.

И. ШОҒУЛОМОВ,
Ҳ. ЮНУСОВ.

Телевизор экранида

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА
27 НОЯБРДА

19.30. Ёшлар учун «Истиқбол эгалари» телевизион журнали.

20.15. Рус тилида халқаро обзор.

20.30. «Етти йиллик план ҳақида ҳикоялар» циклидан «Азамат печь» деган эшиттириш.

20.50. «Н. С. Хрушчев Америкада» ҳужжатли фильми.

21.50. Сўнгги ахборот.

22.10. Адабий эшиттириш — «Рассом Уфимцев».

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/XI да **Фурқат** (билетлар сотилган).

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/XI да **Дилором.** Дирижёр — СССР халқ артисти **Мухтор Ашрафий,** 28/XI да **Фарҳод ва Ширин.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/XI да **Ватан ишқи,** 28/XI да **Ошиқ Ғариб.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Украин цирки ва А. Шаг аттракциони** гастролининг сўнгги кунлари.

«ВАТАН» — кундуз ва кечқурун **Фома Гордеев,** кундуз соат 3, 5 ва 8-40 да **Мамлук,** кеч 7 да кенг экранли фильм **Матрослар қўшиғи.**

НАВОИЙ номли — кундуз ва кечқурун **Севги йиллари,** кундуз соат 1 ярим ва кеч 7 да **Мамлук,** кундуз 3-20 минут ва кеч 10 да **Н. С. Хрушчев Америкада.**

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **Фома Гордеев;** 3-залда кундуз соат 3-40 минутдан кеч 11 гача **Мамлук.**

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» — кундуз ва кечқурун **Фома Гордеев.**

Лабзак кўча, Қошиқчи проезд, 34-уйда турувчи **Мансур Қодировнинг** 2-Оқлон, Клинцовский кўчаси, 16-уйда турувчи Тайфа Аҳровна Султоновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 3-участка халқ судида кўрилади.

СИЁСИЙ ВА ИЛМИЙ БИЛИМЛАР ТАРҚАТУВЧИ ЎЗБЕКИСТОН ЖАМИЯТИНИНГ
ўзбек тилида чиқадиган
лекция-китобчаларига
1960 йил учун
ОБУНА
ҚИЛИНМОҚДА

Бу лекциялар ўзининг сиёсий ва маданий савиясини оширишни истаган ҳар бир кишига, шунингдек ҳамма кутубхона, қироатхона, клуб, қизил чойхона, маданият саройлари, колхоз, совхоз ва бошқаларга зарур бўлиб, пропагандист, лектор, докладчи ва ўқитувчилар учун қимматли қўлланмадир.

1960 йилда обуначилар билимнинг ҳар соҳасига доир рангли муқовада 60 та лекция-китобча оладилар.

60 китобчанинг обуна баҳоси — 36 сўм.

Обуна почта бўлимларида, «Союзпечать» конторaларида, шунингдек фабрика, завод, ўқув юртлари, колхоз ва совхозлардаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 26 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33282 орқали Партия турмуши бўлими — 140 Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 34048, 132. Секретариат — 29040 50. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 10350. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. Б-1901